

Ο ΝΟΥΜΑΣ

ΧΡΟΝΙΑ Θ'.

✱ ΑΘΗΝΑ, ΚΕΡΙΑΚΗ, 13 ΤΟΥ ΦΛΕΒΑΡΗ 1911 ✱

ΑΡΙΘΜΟΣ 423

Ἕνας λαὸς ὑφάνεται ἅμα δελεῖ πῶς δὲ φοβῆται τὴν ἀλήθεια. — ΨΥΧΑΡΗΣ

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΜΑΡΚΟΣ ΑΒΡΑΝΙΤΗΣ. Μὲ ἀπλὴ ἱστορία.
 PIERRE BAUDRY. Oubli (Mavilis).
 Ν. ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ. Ρώσικα φιλοσοφία — Ὁ Α. Ἀνδρέγεβ και οἱ χαρὲς τοῦ βίου. Gaudeamus.
 Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ. Στὸ Σάτυρο μὲς Πάλιας βρύσης.
 Κ. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ. Στὴ Σκόρο.
 Μ. ΦΙΑΝΤΑΣ. «Ψαλτῆρι τῆς Νέας Διαθήκης».
 Κ. ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ. Πρωτὰ εἰσόβλια.
 ΨΥΧΑΡΗΣ. Προσοτρὸς.
 ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ—ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ—Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ—ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ.

ΠΡΩΤΗΝ ΕΙΔΥΛΛΙΑ

Βιρεία ὄνειρα, ἀντάρα τοῦ νοῦ, ἦρθα νὰ σβήσω
 στόλδοροσο, αἰγὴ, ἀπάντημά σου· τὴν κόμη
 τὴ σγαυρὴ τῶν δασῶν ὅτι ὁ ἥλιος χρυσώνει,
 ὅτι διόχτει τῆς νύχτης τὴν ἄχνα ἀπ' τὰ ρεῖθρα.
 Γλυκεῖα αἶφρα ἀνασαινεὶ στὰ πρῶσινα βύθη·
 βεῖζός σου ὑμνητῆς ἐφάνει λαχτάρας
 λαλιὰ ὁ σαρδαλιὸς ψηλὰ στὸν ἄερα.
 Τραγοῦδα, ποιλί. Νιὲς χαρὲς κάθε νύκτι
 αἰγὴ τῆζει. Τὴ χλόη ἀνθοὶ νοῖο τὴν πλουμαῖζου,
 μερσιότερος κόσμος ξυπνῶ, σαρραπῶ γῦρο,
 τῆς ζωῆς τὸ θερμὸ τὸ τραγοῦδι βουῖζει.
 -- Ἀτόμαρο σήμαντρο, ποῦ κρῖζεις στὸν ὄρθρο;—
 Βαθειὰ ἀνατριχίλα τὸ στήθος μου ἢ ὄρα
 γεμίζει κι, ὦ δάσος, στὸ μέγα νυὸ σου
 τὸ κρῖμα τῆς θλίψης τινάζω κ' ὑφάνω
 βουβὴ προσευκὴ στὸ γαλαῖζιο τοῦ ἀπέριου.

Τὸ παλιὸ του παιγνίδι ὁ ἥλιος παῖζει· οἱ σημιδες
 λιγερὲς στάπαλό του τὸ χῆδι· σαλέβου,
 τὰ σφεντάμια πολέχρωμα λάμπου, κοτσιφρια
 λαλοῦν, τὴ θλιμένη τους ὄψη ξεχνοῦνε
 καὶ τὰ ἐλάτια τριγῦρο στὴν πρῶσινη λίμνη.
 ἦ, παιὶ ἀνάσσει φουσῶ στὴν ψυχὴ μου τὸ φῶς σου,
 τὴ δροσιὰ τῆς ἀγῆς σου, δροσόπνοο δάσος,
 καὶ χλωρὰ τῆς βλαστάνου τὰ νιά σου τὰ φῆτρα;
 Μάτια ὄραῖα, ποῦ ἔχω κλείσει σὲ σῆς τὴ χαρὴ μου,
 στὴ χαρὰ τῆς ἀγῆς γελᾶτε μου μέσα.
 Τὴ χαρὰ τῆς ἀγῆς, τῶν ματιῶνε σου ὁ αἰλός μου,

ὦ καλή, τραγοῦδαί. Ἄν γι' αὐτὸν τᾶχεις κόψει
 τᾶσπρα ρόδα ποῦ φέρνεις, μ' αὐτὰ στόλισέ τον.

Παῖζε γῦρο μου, ὄραῖο, γλυκό μου παιδάκι,
 σοῦ λαλοῦν τὰ ποιλιά, σοῦ γελᾶ ἢ προυσινάδα,
 τὸ νεράκι φιλεῖ τὸ ἀπαλό σου τὸ πόδι.
 Παῖζε γῦρο μου, ὄραῖο, γλυκό μου παιδάκι,
 τὴ χαρὰ σου διφῶ, λαχταρῶ τὴν ψυχὴ σου,
 τῆς ματιῶν σου τὴ λάμψη, τοῦ χερσιου σου τὸ χῆδι.
 Παῖζε γῦρο μου, ὄραῖο γλυκό μου παιδάκι,
 μὴ ζητᾶς νὰ μιλῶ, νὰ σὲ βλέπω ἄφροσέ με.
 Ὡ γλυκεῖα καὶ σὺ γύρε ἔδω πλάγι μου καὶ ἄσε
 νὰ σκιρτᾶ μ' αὐτὸ μόνο τοῦ ἥλιου ἢ ἀχτίδα,
 νὰ λαλεῖ τὸ ποιλί καὶ τὸ ρεῖθρο μαζί του.

ΚΩΣΤΑΝΤΙΝΟΣ ΧΑΤΖΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΤΟ ΣΑΤΥΡΟ ΜΙΑΣ ΠΑΛΙΑΣ ΒΡΥΣΗΣ

Ἀπερωμένο τοῦ φίλου μου Β. ΛΙΑΝΙΤΗ

Φεῖνοι καὶ Σληνοί, θεοί, τὸ βῆθο ἑνὸς Σατέρου,
 Καὶ τὸ νερὸ ποῦ ἀκίνητο τοῦς καθραφτίζει,
 Ὅραμα πρῶο καὶ θλιβερόν ὄλα τριγῦρου,
 Ὅλα τῆς μούχλας τᾶρωμα τᾶρωματίζει . . .
 Ὡ θεὸ τοῦ πόθου, ἢ δόξα σου αἰώνια νᾶναι!
 Ἔτσι νὰ μένης τραγικός, πιο κι ἀπὸ μόνος,
 Χωρὶς λαλήματα τερπνά, πουλιῶν ποῦ πᾶνε,
 Χωρὶς ἕνας ἀπάνω σου πρῶσινος κλῶνος . . .

Ρόδα καὶ φῶλλα στὴν κορφὴ τὴν ἱερὴ σου,
 Ἄπ' τὴ λειχῆνα κι ἀπ' τὰ μούσκα φαγομῆνα,
 Κ' ἢ νύφη ἀμαδριάδα σου, ἔγνοια πιερὴ σου,
 Τόσο ποτὲ ὄσο σήμερα μαζου ἀπὸ σένα.

Ἄνιλη πνέει ἢ πνοὴ στὰ μεροβόλα,
 Κι ἀγιάγερτη ἢ ἐπιστροφὴ τῶν ὄσων κλαῖμε,
 Μ' ἀπάνω ἀπ' τὰ παράπονα, τὰ δάσρα ὄλα,
 Τὰ ποῦ ποτὲ δὲ θάνεβοῦν, τὰ ποῦ δὲ λέμε.

Λίμα χυμένο τῶν ἀνθῶν, κ' αἶμα χυμένο
 Ἄπ' τὴν καρδιὰ τόσων πουλιῶν, τόσων θανάτων . . .
 Κ' ἐγὼ στὸ στοιχειομένονο κύκλο νὰ μένω
 Τοῦ Σάτυρου, τῶν Χμιαρῶν καὶ τῶν Τερότων!

Παρίσι, Γεννάρης.

Μ. ΜΑΛΑΚΑΣΗΣ

O U B L I

Heureux, heureux les morts : le tombeau dans leur cœur
A fait se taire enfin les sanglots de la vie :
Quant le soleil se cache en la vague rougie,
Ne pleure pas sur eux, réprime ta douleur :

Car à cette heure tous s' en vont avec lenteur
Boire au Léthé divin la douce léthargie,
Mais de fange aussitôt l' eau limpide est remplie
Si des yeux bien-aimés y font tomber des pleurs.

Et s' ils loivent cette eau leur âme se rappelle
En traversant les près où fleurit l' asphodèle,
Les maux anciens qui pour toujours semblaient dormir.

Plus que les morts plains ceux que l' âpre vie enchaîne
Car pour eux point d' oubli : et si tu veux gémit
Quand vient le soir, gémis sur la souffrance humaine.

MAVILIS

Athènes, 5 Février 1911.

[Traduit du grec moderne
par Pierre Baudry]

ΠΡΟΟΡΙΣΜΟΣ

Ἀφιερώνεται τοῦ φίλου Ν. ΕΠΙΣΚΟΠΟΠΟΥΔΟΥ

Δούλεθα ἤσυχα ἤσυχα τῆ νύχτα στὴ μικροῦται-
κη τὴν κάμερή μου, γιατί τότες εἶχα πάει νὰ πε-
ράσω ἓνα δυὸ μῆνες στὴν Πρίγκιπο τὸ καλοκαίρι,
νὰ θυμηθῶ τὰ πατρικά μου, καὶ καθύμουνε στὸ
κισσάκι τοῦ βίχτιμοῦ, ποὺ πρὶν εἶτανε δικό μας
καὶ ποὺ τὸ νοίκιαζα τώρα, ἐπειδὴ προτοῦ πεθάνη
τὸ πούλησε ὁ μπαμπάς. Ἐκείνη τῆ νύχτα, ἡ ὥρα
δέκα, δεκάμιση, γλυκὰ γλυκὰ, ἐνῶ ἔγραφα, κάτω
ἀπὸ τὸ παράθυρό μου, τὸ κῦμα σιγανόρρυθμα χτυ-
ποῦσε τοῦ βίχτιμοῦ τὴν πέτρα μαζί μὲ τὰ ντουδά-
ρια τοῦ κισσικοῦ ποὺ βουτούσανε στὸ γιαλὸ. Γιὰ
τοῦτο, βυθισμένος ὅπως εἶμουνε στῆς πέννας τὸ γλι-
στημα τὸ ψυθριστό, ποὺ συνόδεθε κανονικὰ καὶ ἡ-
μερα τὸ δυνατώτερο τῆς θάλασσας τὸ ψιθύρισμα, δὲν
πῆρε ἀμέσως τὰ φτί μου ἓναν κρότο δίπλα, στὴν
πόρτα ἔξω τοῦ κισσικοῦ μου. Κρότος δειλιασμένος,
ποὺ κάποτες ἔπαθε, κάποτες πάλε ξανάρχιζε, σὰ νὰ
τσουγγράνιζε κανέναν τὸ ξύλο, ἀγάγια, ἐπίμονα καὶ
ἀπελπισμένα. Σηκώθηκα καὶ πήγα μὲ τὴ λάμπα.
Κλέφτης βέβαια δὲν εἶτανε κι αὐτε τὸ συλλογίστη-
κα νὰ πάρω τὸ πιστόλι μου ὅσο ζύγωνα, τόσο πὶδ
πολὺ καὶ μὲ θάρρος περισσότερο μεγάλωνε ὁ κρότος.

— «Ποιὸς εἶναι ;» ῥώτησα.

— «Ἐγὼ εἶμαι, ἀφέντη, μὴ φοβάσαι.»

Μοῦ ἔδλεγε μὲ τόσο τρεμάμενη φωνή, ποὺ κα-

τάλαθα πὼς ἀπὸ τοὺς δυὸ μας σίγουρα ὁ πὶδ φοβι-
σμένος ἐγὼ δὲν εἶμουνε.

— «Ποιὸς ἐσύ ;» τοῦ ἀποκρίνομαι.

— «Ὁ Δεουδὲς !»

— «Ὁ Δεουδὲς ;»

— «Νά, ὁ Ἀντίγονος Ἀντιγονιάδης»

Ὁ Ἀντίγονος Ἀντιγονιάδης ! Ἐφριζα. Ἐνας
Ἀντίγονος Ἀντιγονιάδης—ἀδύνατο δυὸ νομάται νᾶ-
χουνε ἔνομα τόσο κλασσικὸ— βρισκότανε στῆ φυ-
λακί, ἐδῶ καὶ τρεῖς μῆνες, γιὰ φονιάς.

— «Λοιπὸν, ἔρχεσαι νὰ μὲ σκοτώσης ;»

— «Σὶδρ Γιάγκο μου, στὸ θεὸ σου, μὴ χωρα-
τέσης. Θὰ μὲ πιάσουνε. Ἄνοιξέ μου !»

Λυπήθηκα καὶ τοῦ ἀνοιξα. Δὲ χαρομέρησε, χύ-
θηκε μέσα, σφάλαιξε ὁ ἴδιος τὴν πόρτα καὶ στάθη-
κε ἀκουμπισμένος στὸ πορτοφύλλο. Τὸν κοίταξα
στὸ φιλὸ τῆς λάμπας μου τὸ φῶς, ποὺ ἀπὸ τὴν ἀν-
τιφαγγιά του κίτρινογαλίζανε τὰ παχουλὰ του τὰ
μαγουλάκια. Ποτέ μου δὲν εἶδα πρόσωπο πὶδ ἀθῶο,
πὶδ παιδιάτικο. Χαμογελοῦσε δειλὰ κ' εἶδεινε τό-
τες, μὲ ἀρέλεια, ἓνα του δόντι του χαλασμένο, με-
λανό. Δὲν κρατήθηκα καὶ τοῦ εἶπα:

— «Πῶς μπέρεσαι καὶ φρόνιφες, ἔτσι δὲ ποὺ σὲ
βλέπω ;»

— «Ἄφρσέ με πρῶτα νὰ πάρω τὴν ἀνάσα μου,
κι ἂν ἀγαπήξ, θὰ τὰ μάθης ἔλα.»

Τὸν πήγα στὸ γραφεῖο μου καὶ τὸν ἔβαλα νὰ
καθίσση στὴν κόκκινο μάλλινο σοφά. Τοῦ ἔφερα λίγο
ἀθόνερο ἤπιε, λὲς κ' ἔπινε τᾶθάνατο νερό. Ἐβρισε
στὸν τόπο τῆς ἡ καρδιά του, ἀλλάξε ἡ ὄψη του,
σὰ νὰ ξανάνιωνε ξαφνικά. Τώρα μοῦ φαινότανε πῶς
κάπου τονὲ γνώρισα.

— «Δεουδὲς ! Καλέ, μήπως εἶσαι ὁ Ἀντίγονος
ποὺ ἐρχόσουνε σπίτι, ἔταν εἶπουνε μικρός ;»

— «Ἄμὲ, ποιὸς ἄλλος ; Σπίτι σας, βέβαια, στὸ
Γαλατά. Δὲ θυμᾶται, γιατί ἐμεῖς χειμῶνα καλοκαί-
ρι κατοικοῦσαμε στῆ Νάλλκη, μὰ φορὰ μοῦ ἔγρα-
φες ἓνα γράμμα, ἐπὶ ποὺ εἶχες μάθει τὴν ἀρφαθή-
τα, καὶ μὲ τὸ ναί, μοῦ στάθηκε ἀδύνατο νὰ βγάλω
τὸ νόημα. Δὲν μπορούσα νὰ καταλάβω πῶς μόρφω-
νες τις λέξεις. Ὁ πατέρας κατέθηκε τὴν ἄλλη μέρα,
ἦρθε σὲ σᾶς, δουλεῖα νὰ γυρέψη, τοῦ λόγου σου
πετάχτηκες»

— «Ἐλαβε ὁ Ἀντίγονος τὸ γράμμα μου ;»

— «Ἐλάξε, πουλί μου, μὰ δὲν κατώρθωσε νὰ
τὸ διαβάσῃ.»

Ἐσὺ πρόσμενες κοπλιμέντα, καμάρωνες ποὺ βα-
σταῦσες πέννα, ποὺ ἔπιανες ἀλληλογραφία μὲ τοὺς
φίλους σου. Καὶ νὰ σου τώρα ποὺ ἄκουγες ἄλλα.
Ζεματίστηκες. Τί κάνεις ; Γιὰ νὰ μοῦ δώσης ἓνα
μάθημα, μοῦ ἀντιγράφεις τὸ ἀρφαθήτο καὶ λὲς τοῦ

—«Ίσως νά μὴν τὰ λέω καλά. Νά, θέλω νά πῶ μὲ τὰ χρήματα πού ξεδέδουσε ἀφτοί, ἐγὼ μποροῦσα νά σπουδάσω, μποροῦσα νά γίνω ποιητής!»

Τὶ ὠραία, δίχως ἴσως νά τὸ ξέρῃ μου τὸ εἶπε! Νά γίνῃ ποιητής. Βέβαια, ποιητής πρῶτα γεννιέσαι, μὰ πρέπει κατόπι καὶ νά γίνῃς. Πρέπει νά μάθῃς τὴν τέχνη σου, πρέπει νά μάθῃς ὡς καὶ τὴν ποίησίν σου.

Φαίνεται πὼς ἅμα τὴ συλλογίστηκε τὴ μάθηση, τὴ μάθησιν πού ὁ ἴδιος δὲν ἀξιώθηκε νὰπολάβῃ, ἀμέσως τὰ μάτια του ἀγριέψανε, ἀστράψανε, κα πάντα μὲ τὴ δυσκολία ἐκείνη πού μού τὴ μολόγησε, καὶ πού τὸν ἐμπόδιζε νά λέῃ λέξερα ὅτι τέλει, μού ξεφουρνίζει σωρὸ σωρὸ λόγια, ὅπου μὲ κάποια προσοχή, μὲ κάποιο κόπο, ξεδιάκρινα ἕνα ἱστορικὸ τοῦ παλιοῦ, τοῦ παιδιακήσιου καιροῦ μας πού τὸ εἶχα ξεχασμένο, καὶ μού τὸ δηγότανε κουτσὰ στραβά, μὲ τὴν πεποιθήσιν, μὲ τὴν πλάνη πού ἔχει μέσα του ὁ ἄθρωπος ὁ ἀπλός, πὼς ἐκεῖνο πού ξέρει, τὸ ξέρεις καὶ σὺ, σὲ τρόπο πού μόλις ὑπάρχει ἀνάγκη νά σοῦ τὸ ξηγήσῃ. Ἀπὸ κεῖ ἔρχονται θαρρῶ τὰ περισσότερα παρανοήματα σὲ τέτοια κουθέντα μὲ ἀκκαλιέργητους, ἀπὸ κεῖ μάλιστα ἡ συνίθειά τους νά μὴν ἐκφράζονται ὅπως πρέπει, παρὰ πάντα μισά.

—«Ποῦ λές. Τὸ βαπόρι τότες ὅπου ἀνέδηκα μαζί σου. Πού ἐφεβγε γιὰ τὰ Παρίσια. Οἱ Μεσσαξερίες. Τὶ ὠραία, τί κοντζάμ βαπόρια! Καὶ σοῦ πάνε στὴν Ἑδρώπη. Ἐμπροσδεδεθεσ ἕνα σου ἀξάδερφο. Μεγαλήτερό σου. Τὸ σιχάθηκα, τὸ μίσησα, θὰ τὸ σκότωνα ἐκεῖνο τὸ παιδί!»

Κι ὁ Ἀντίγονος σήκωνε μὲ φοδέρης τὴ γραθιά του. Σὰ νάφριζε τὸ στόμα του ἀπὸ τὴ λύσσα. Μὲ κοίταζε. Εἶδε πὼς δὲν καταλάβαινα. Καὶ ξακολούθησε πιδ ἡμερα:

—«Ὁ Ἀλέξαντρος, τὸ πρωτοξαδέρφι σου, δὲ θυμάσαι; Μὲ τὴν πλούσια φαμελιά του. Ἄξαρνα τοῦς κατέθηκε, ὁ θεὸς ξέρει γιατί, ἔτσι, νά τονὲ στείλωνε στὸ Παρίσι, νά σπουδάσῃ. Νά σπουδάσῃ!»

Τρίζανε τὰ δόντια τοῦ καημένου, ὅταν πανάλαβε τὴ λέξη.

—«Νά σπουδάσῃ!! Ἄφτος; Δὲ βαριέσαι; Πὲς νά σαπίσῃ, πὲς νά χαθῇ, πὲς νά παραλύσῃ. Κα μὲνα δὲ μὲ κόφτει νά παραλύσῃ τέτοιο ζῶο, πού ἀπὸ μικρὸς ἔξῃ χρονῶ ἀγῶρι κοίταζε πὼς νά βάλῃ τὴν κραβάτα του, πού ἄλλο μὲ τὸ νοῦ του δὲν ἐθαζε παρὰ μόδες καὶ μαραφέτια. Ἐμένα μὲ κόφτει πού στὴ θέσῃ του δὲν πῆγα ἐγὼ. Ἐγὼ θὰ σπούδαζα. Ἐγὼ θὰ πρόκοφτα. Πὲς μου—καὶ σηκώθηκε ὀρθιος ὁ Ἀντίγονος—πὲς μου, σὲ παρακαλῶ, τί ὄφελος, τί κέρδος ὑπάρχει γιὰ τὸν κόσμον, νά κωλοσέρ-

νεται στοῦς δρόμους καὶ στὰ καφενία ἕνας Ἀλεξαντράκος, νά σπουδάξῃ, λέει, νομικά, ὁ φέφτης, Παναγιά μου; Τὶ βγαίνει ἀπὸ τὰ νομικά του γιὰ τὴ Ῥωμισούνη—ἐκεῖ πού ἐγὼ νά εἴμουνε, θάβγαине ἴσως κανένας μεγάλος ποιητής!»

Εἶχε κάποιο μεγαλεῖο ἐνὸς ἔτσι μιλοῦσε. Χαμηλῶς ἀξαρνα, τράκισε τὴ φωνή του.

—«Βλέπεις, Γιάνγκο μου; Ἰσως, σοῦ εἶπα. Ἰσως θάβγαине κανένας ποιητής. Ἦνα ἴσως εἶναι. Μὰ γιὰ ἕνα ἴσως τόσο μεγάλο, ἀξίζει τὸν κόπο νά δοκιμάσῃ κανεῖς. Ἄς ξεκουμπιστοῦνε οἱ Ἀλεξάντροι. Ἄς ἐρθοῦνε οἱ ἄξιοι.» Ἀποροῦσα τώρα πὼς τὰ διατύπωνε μὲ λίγα λόγια ἔτσι καθαρὰ καθαρὰ.

—«Ὅχι! Ἐπρεπε ἀφτὸς νά χαρῇ ἐκεῖνο πού ἐγὼ τὸ στεριόμουνε καὶ μού πονοῦσε ἡ ψυχὴ μου.»

Στὸ βαπόρι, δειλὰ δειλὰ, φτωχόπαιδο μαραμένο πρωτοῦ ἀθίσῃ ἀκόμη, σὲ συντρόφεθα κ' ἔλεγα μέσα μου.

—«Τουλάχιστο νά εἶτανε ὁ Γιάνγκος μου πού φέγγει! Ὁ Γιάνγκος μου δὲ θὰ πήγαινε τοῦ κάκου. Ὁ Γιάνγκος μου θὰ μάθαινε στ'ἀλήθεια.

Ἐσὺ ὅμως ξέγνοιαστα, ξέθαρρα, χαρούμενος, γελαστός, σὰν τὰδολο τὸ παιδί, πήγαινες κοντὰ στὸν ἀξάδερφό σου, τοῦ ἐπιανες τὸ χέρι, τονὲ βρωτούσες τὴ δὰ σοῦ φέρῃ ἀπὸ τὰ Παρίσια σὰ γυρίσῃ. Καὶ τοῦ ἔλεγες: μιά σουγιά, ἔτσι, σὰν καὶ τούτη—πού τοῦ ἔδειχνες—μὰ πιδ καλήτερη. Ἐπειτα ξαναρχόσουνε: Ὅχι, κάλλια νά μού φέρῃς ἕνα μολύβι σὰν τουφέκι. Καὶ πάλε τοῦ ἔδειχνες ἕνα μολυβοκόντουλο ἀπὸ κείνα πού φτειάνουνε στὴ Φραγκιά, ἕνα φιλιτσένιο πού τόντις εἶχε μορφή τουφεκιού: τραβοῦσες τὸ μολύβι κ' ἐμοιαζε τάχα σὰ νά τραβοῦσες τὴν μπαγιονέττα, πού εἶχανε τότες στὴ Γαλλία.»

Ὁ Ἀντίγονος χαμογέλασε καὶ φάνηκε ἀθῶα τὸ δόντι του τὸ μελανό.

—«Ἐπειτα ξαναζύγωσες καὶ τοῦ εἶπες: Ἰσως τὸ καλήτερο, νά μού φέρῃς καὶ τὰ δυό.»

Γέλασα, γιατί θυμήθηκα καὶ εἶδα πὼς ἔξοχο μνημονικὸ εἶχε ὁ φίλος. Ἐκεῖνος ὅμως ἀντὶς νά γελάσῃ δέφτερη φορά, ἔσκυψε τὸ κεφάλι του συλλογισμένος, κ' ἐμεινε δυὸ λεφτὰ μὲ τὸ στόμα του κλειστό. Τάνοιζε νά ξακολουθήσῃ κ' ἔδλεπε πὼς γύριβε τὰ λόγια του ἕνα ἕνα: τὰ μυσεῖδικά του σὰ νά γράφανε ξανὰ καμιά σταναχώρια, μπορεῖ καὶ καμιά ζουλία.

—«Ναῖσκε! Εἶσουνε τότες δέκα, ἐγὼ εἴδωκα χρονῶ ἀγῶρι. Τὸ στοχάστηκα συχνὰ κατόπι ἀφτό σου τὸ κίνημα. Καὶ σὲ θάμασα. Ἐσὺ ἀπὸ μικρὸς μικρὸς φαίνεται νά τὸ κάτεχες πὼς κάτι μιά μέρα θὰ γίνῃς. Γιὰ τοῦτο δὲ θύμωνες σὰν καὶ μὲνα πού πήγαινε στὰ Παρίσια ὁ ἀξάδερφος, κι ἄλλο δὲν ἔ-

μπαμπά να μου τὸ φέρῃ. Σασιτίζει ὁ μπαμπὰς καὶ οὐ τοῦ λῆς ἤσυχα·

—«Ἐννοεῖται! Ἄφου δὲν τὸ κατώρθωσε νὰ με διαδάσῃ, ἀπὸ σημαίνει πὼς δὲν ξέρει τὰ ψηφιά, καὶ τοῦ τὰ στέλνω, γιὰ νὰ μὴ δυσκολέβεται.»

—«Βλέπεις πὼς δὲν ξέχασα τὰ περασμένα μας. Ἦσες δὲ ἐσο μεγάλη φαμελιά κι ἂν εἴσαστε. πάν-
τα φανήκατε καταδεχτικοί. Εἰσὺ καὶ γὼ φίλοι, σὰ νὰ μὴν ὑπαρχε ἀναμεταξύ μας κοινωνικὴ διαφορά. Γιὰ τοῦτο σ' ἀγάπησα πάντα μου.»

Τὸ ὕψος του, ἐκείνη τῇ στιγμῇ, τόσο ἡμερο, τό-
σο συμπαθητικὸ, πού καί κι ἀπὸ τότες ὑποψιάστη-
κα, πὼς δηλαδὴ τὸ τρομερὸ του τὸ ἐγκλημα δὲν
μποροῦσε νὰ εἶναι κανένα πρόστυχο χτηνώδικο ἐγ-
κλημα. Καὶ τόντις κατάλαβα κατόπι, πὼς ὁ περι-
φημος ὁ φόνος του μαρτυροῦσε ψυχόρμητα ἰδιαιτέρα,
ψυχόρμητα πού τοῦς ἀξίζε κανένα ὄνομα καλὸ, γι-
ατὶ βριστούσανε τόντις ἀπὸ ἀφηγὰ ἀιστήματα καὶ
γενναῖα.

Τὸν κοίταξα, πάσκιζα νὰ καταλάβω ἀπὸ τὴν
ὄψη του τί μαγεύεθε μαθὲς μετὸ νοῦ της. Μὰ θαρ-
ρῶ πὼς ὁ Ἀντίγονός μου, ἐκείνη τὴν ὥρα, δὲ μα-
γεύεθε τίποτα. Σὰν τὸ σκυλί πού βροχῇ τὸ πήρε
ἢ πού ὁ ἀρέντης του τῶσαιρε καὶ βρῖσκει μιά γω-
νιά νὰ ἤσυχάσῃ, ἔτσι κι ὁ Δεουδὲς σὴπαινε τώρα
χουζουρεμένος στὸν κόκκινό μου τὸ σοφά, ἐπειδὴ
στὸ κίσκι μου τουλάχιστο, μήτε βροχῇ τὸν ἔδερνε
μήτε ξύλο.

—«Κοιμᾶσαι;»

Ἄνατινάχτηκε.

—«Τί ὥραία πού εἶμαι δῶ! Ποτέ μου τόσο
λαμπρὰ δὲν εἶμουν!»

—«Ποιὸς φταίει; Τί πήγες καὶ πνίγηκες στὰ
αἶματα;»

—«Ἠρέπει, Γιάγκο μου, ἀπαρχὴς νὰ σοῦ τὰ
ξεδιαλύσω τὰ καλέκαστα, νὰ μάθῃς τὰ ἱστορικὰ
μου, ἔπειτα νὰ με κρίνῃς, νὰ με καταδικάσῃς κιά-
λας, ἂν ἀγαπᾷς. Νὰ ξέρῃς ὅμως πὼς στή ρητορικὴ
πολύ προκομμένος δὲν εἶμαι. Νὰ μιλῶ δὲν ξέρω. Με
κόπο τὰ βγάξω, με κόπο τὰ τραβῶ ἀπὸ μέσα μου
νὰ λόγια, ἕνα ἕνα, με κόπο τὰ ραδιάζω, νὰ πῶ ἔ-
καίνο πού θέλω, νὰ βγῇ ἕνα νόημα. Ὅστε νὰ μὴ
μ' ἀντισκόψῃς.»

—«Σοῦ τὸ τάξω», τοῦ ἀποκρίθηκα καὶ στρώθη-
κα στὸ σοφά μου, ἀντικρὺ του.

—«Ἐγὼ εἶμαι γεννημένος καλαμαράς.»

Χαιροδέασα. Καλαμαράς δὲν ἔδειχνε μετὰ τὰ
γλωσσὰ του τὰ μουσεῖδια, τὰ ἡμερα.

—«Ναῖσθε! Ἄπὸ παιδί τὰγάπησα τὰ γράμμα-
τα. Καὶ πειδὴ ποτέ μου δὲν μπόρεσα νὰ τῇ χαρῶ
τὴν ἀγάπη μου ἀπτή, νὰ, γιὰ τοῦτο δυστύχησα,

γιὰ τοῦτο, νὰ, ἤρθανε κι ἕλα τᾶλλα. Γιὰ τοῦτο σκό-
τωσα.»

Μοῦ πέρασε ὑποψία πὼς ὁ Ἀντίγονός μου θὰ
εἶτανε κάπως ζουλιάρης, θὰ εἶχε μέσα του κανένα
μισὸς πού δὲν τὸ φανέρωνε, μὰ πού τὸ ξαστέρωνε τὸ
ὕψος του, γιὰτὶ ἐνῶ μιλοῦσε γιὰ τὴν ἀγάπη του
πρὸς τὰ γράμματα, ἡ φωνή του εἶχε κατὶ ἄγριο,
κατὶ στρυφνὸ, ἀντίς νὰ μαλακώσῃ μετὴν ἀγάπη.
Χωρὶς νὰ τοῦ πῶ τίποτα, τὸ κατάλαβε λαμπρὰ τί
συλλογιόμουνε μετὸ νοῦ μου· ἐπειδὴ τὸ πνέμα δὲν
τοῦ ἔλειπε κι ἄρπαξε τὸ μάτι του ἀμέσως, ὅτι πα-
ραμικρὸ κίνημα κι ἂν ἔπαιζε στὸ πρόσωπό σου·

—«Μὴ με νομίζῃς κακὸ ἄθρωπο. Βλέπεις, ἐσέ-
να δὲ σὲ ζουλέθω, δὲ σὲ ζούλεψα ποτέ μου. Καὶ οὐ
σὰν καὶ μένα τὰγαποῦσες τὰ ἱερά τὰ γράμματα,
τίς λάτρεδες καὶ σὺ τίς Μοῦσες τίς παρθένες—Νά,
λόγια, συλλογίστηκα, στὸ στόμα ἐνὸς φονιά.— Ἐ-
πειτα, εἶτνε καὶ τὸ γραμματάκι σου ἐκεῖνο, θυμά-
σαι, τὸ ἀνωρθογραφημένο, μετὰ τὰ ψηφιά πού τόσο
παράξενα, τόσο ἀστεῖα τὰ συνταίριαζες, τὸ γραμ-
ματάκι σου πού νόημα δὲν εἶχε. Τί νὰ σὲ ζουλέ-
θω; Ἢ πῆς, κατόπι ἀκούστηκες, ἔγινες μεγάλος
ἄθρωπος. Βέβαια. Μὰ σοῦ ἀξίζε κιάλας. Εἴσουνε κα-
λῆς, πλούσιος φαμελιάς παιδί. Ἀντίς νὰ κάμῃς τὸν
ἐμπορο ἢ τὸ λιμοκοντόρο—πού ἀνάθεμάν τους ἀ-
φτουνοῦς!—ἐσοῦ, ματάκια μου, ρίχτηκες στή μελέτη
κατακέφαλα καὶ κατὰκαρδα. Ἐμένα μοῦ ἄρεζε, τὸ
καμάρινα μάλιστα πού σὲ γνώρισα παιδί παιδάκι,
στὸν καιρὸ πού μόλις ἤξερες τὴν ἀρφαδήντα, πού
μοῦ ἔγραφε ἐμένα τὸ φίλο σου, τὸ κωμικὸ σου τὸ
γραμματάκι. . . . Γιὰγκο, Γιὰγκο μου, νὰ, τοῦς
ἄλλους ἐγὼ μισῶ, τοῦς ἄλλους, τοῦς ἀνίδεους πού ἔ-
τυχε νὰ γεννηθοῦνε βουτυγγμένοι στὸν παρά, πού
τὸν παρά τους τὸν σπαταλοῦνε, τὸν πετοῦνε στὸς
δρόμους, ἕμαρτία μου, σὰ νὰ ρίχνουνε στὰ σοκάκια
τὸ κρέας πού δὲν ἔχει ὁ φτωχός. Καὶ νὰ συλλογιέ-
ται κανεὶς, καὶ νὰ βάλῃ κανεὶς μετὸ νοῦ του, πὼς
ἐνῶ οἱ ἀσυνείδητοι ἀφτοί, μετὰ τὰ στραβά τους μάτια
—πού ἡ ὀργὴ νὰ τοῦς πάρῃ!—τὸ γλέντι τους κοι-
τάζουνε, τὸ ρυχαῖτι τους οἱ ἀχρεῖτοι, ἐνῶ φροντίζου-
νε γιὰ νὰ κουτοκαλοπερνοῦνε, τὰ ζῶα, καὶ γιὰ τί-
ποτις ἄλλο δὲν τοῦς μέλει, ἐνῶ τρώνε καὶ πίνουνε
καὶ γελοῦνε, ὑπάρχουνε στὸν κόσμον ἀγγέλοι, ἐπει-
δὴ τόντις ἔτσι πρέπει νὰ τοῦς λέμε, ἀγγέλοι πού
πεινοῦνε, γιὰτὶ βρίσκονται στή γῆς καὶ λαχταροῦνε
τὸν οὐρανὸ, ἕναν οὐρανὸ δικό τους, τὸν αἴγλο τὸν
οὐρανὸ πού μόνος ἀφτὸς μπορεῖ νὰ τοῦς δώσῃ θρο-
φή, τὴ θροφή τους, τὸ ψωμί τῆς ἰδέας.»

Σώπασε μιά στιγμῇ ὁ Ἀντίγονος, σὰ λαχανια-
σμένος ἀπὸ τὴ μακρινή του, κάπως ἀσυνέδετη, κά-
πως κομποδεμένη του φράση, καὶ στάθηκε σὰ νὰ
γύρεθε νὰ διατυπώσῃ πιδὲ ξάστερα, τὸ λογισμό του.

βαζεις με τὸ νου σου παρὰ τὰ παιγνιδάκια σου τὰ γαθά.»

ἽΟ Ἀντίγονος τὴν ἴδια στιγμή ἀνατινάχτηκε·

— «Μὰ ἐγὼ ἀπὸ τὴ μέρα ἐκείνη τοῦ βασιarioῦ, ἀπόφαση τόκαμα πὼς ἔχει δὲν ἔχει στὰ Παρίσια θὰ πάω καὶ γώ. Θὰ πάω!»

Καὶ σάπατε. Τὸ γλυκό του τὸ πρόσωπο ἔδειχνε ἄξαφνα μιὰ θέληση ἄγρια.

— «Καὶ πήγα. Μακάρι ἀχ! νὰ μὴν πήγαίνα. Τότες ὅμως δὲν τόδλεπα πὼς πιδ φρόνιμο εἴτανε νὰ καθήσω στὰδγά μου. Ποῦ νὰ μπορέσω; Ἀκράτητη ὁρμή μ' ἔσπρωχνε ὀμπρός. Ἀφτὴ μοῦ ἔδωσε τὴ δύναμη καὶ τὸ κουράγιο νὰ ταπεινωθῶ, γιὰ νὰ κερδίσω λίγους παράδες. Φαντάσου, Γιάγκο μου, νὰ ὀνερέβεται κανεὶς μεγαλεῖα, νὰ λαχταρᾷ τὴ δόξα, καὶ νὰ σαρώνη ἓνα μαγαζὶ! κάθε πρωτὶ, ἄμα φέξη!»

Ἀναστένανε ὁ Ἀντίγονος, σήκωσε τὰ μάτια του στὸ ταβάνι, σὰ νὰ παρακαλοῦσε κάποιον ἀπὸ ἀπάνω ἢ σὰ νὰ τοῦ ἔλεγε. — «Λυπήσου με, Κύριε!»

— «Ἀχ! Γιάγκο μου, καὶ νὰ τὸ συλλογισθῶμαι πὼς τότες εἶχα βγῆ κιόλας τελειόφυτος ἀπὸ τὴ μεγάλη τοῦ Γένου Σκολῆ! Ὅσο βαρτοῦσα τὴ σκούπα, συλλογιόμουνε· — «Δασκάλου! Δασκάλου! Νὰ ποῦ με καταντήσατε. Νὰ τί κέρδισα ὁ ἄμειρος ἀπὸ τοὺς μέσους ἀόριστους. Ἦσεις μῆτε τὸν πόθο γιὰ τὴ μάθηση δὲ μοῦ δώσατε. Τὸν εἶχα τὸν ἄγιο τὸν πόθο καὶ ἀπὸ πρῶτα. Ἦσεις μοῦ τονὲ στρεβλώσατε. Μοῦ ἀλλάξατε τὴν πίστη καὶ τὴν ψυχὴ μου. Ἡ διδαχὴ σας; Εἶναι μιὰ σκούπα ποῦ μῆτε νὰ σκουπίξη δὲν ξέρει.»

Ἐθρίσκα πὼς ὁ Ἀντίγονος, ὅταν εἴτανε στὸ θυμὸ του, παστρικά τᾶλεγε τὰ πράματα, χωρὶς νὰ παρὰγυρέδη τίς λέξεις·

— «Ἀφέντη, ἀφέντη μου, σὺρ Γιάγκο, τί δὲν ἔκανα γιὰ νὰ μαζώξω λίγους παράδες; Ὡς καὶ σπέρτα πούλησα στοὺς δρόμους. Κι ἀφτὸ ἀκόμη δὲν πείραξε. Ποῦλξ τὰ σπέρτα ἔξω στὸν ἀέρα, χάρφεις τὸν οὐρανὸ, κοιτάξεις ἀψήλὰ τὰ σύνεφα, ὄνειροπλέκεις ὅσο θέλεις. Δὲν προσέχεις στοὺς ξεδζέκηδες ποῦ διαβαίνουνε καὶ σὲ βρίζουνε. Μὰ ἐγὼ καὶ κοπέλλι ἔγινα στάχουρι ἐνὸς πλοῦσιου, νὰ φροντίζω γιὰ τᾶλογα, νὰ κυλιούμαι στὴν κοπριά τους, νᾶχω ἀπὸ πάνω μου, ἔξω ἀπὸ τὸν ἀφέντη κ' ἔνκν παραφέντη, τὸ σείση, ποῦ με πρόσταζε σὰν ἄλλος βασιλιάς. Γιὰτὶ δὲν εἶναι μόνο ἡ δουλειά. Εἶναι καὶ κείνος ποῦ σοῦ τὴ δίνει, ποῦ σὲ πληρώνει: σὰ νὰ σοῦ κἀνη χάρη, ἐνῶ ἀπὸ σένα φελιέται ἀφτός. Κ' ἔτσι ἀλήθεια, ὅσο ἔμεινα τότες στὴν Πόλη, ἔλοι μου οἱ ἀφροντάδες, λὲς κι ἀπὸ ἔλεγχουσὴν με καταδεχόντανε σπῆτι τους, ἐκεὶ ποῦ ἐγὼ ἀπὸ τὴ συνείδησή μου ἔβγαζα τὴ ζωὴ μου νὰ τοὺς ἐφαριστήσω.

Δὲ σοῦ φαίνεται πὼς ἄξιζε τένας νᾶπελπιστὴ κανένας; Νὰ τὰ χτυπήση ἔλα κάτω; Νὰ πῆ· — «Κόσμε, παλιόκοσμε, δὲν τὸ θέλεις νὰ προκόψη ὁ μικρός, νᾶνοίξη ὁ νοῦς του; Χάσου τὸ λοιπό. Χά-νουμε καὶ γώ, νὰ σοῦ δείξω! Γυρέβεις νὰ σκοτωθῶ; Σκοτώνουμαι. Μὰ δὲ σκοτώθηκα. Μὲ κρατοῦσε σφιχτοδεμένο στὴ ζωὴ ἓνα ἰδανικό, καὶ τὸ ἰδανικό ἀφτὸ μοῦ ἔδινε δύναμη γιὰ νὰ περιφρονήσω τὰ μεγαλῆτερα τὰ κακὰ τοῦ κόσμου.

Πῆρα τὴν ἀνάσα μου στὸ τέλος τῶν τελῶνε, ὅταν κατιώρθωσα νὰ γίνω γκαρσόνι τοῦ τραπεζιοῦ σ' ἓνα ἐθρωπαϊκὸ ξενοδοχεῖο, τὸ χειμῶνα, στὸ Σταθρο-δρόμι, τὸ καλοκαίρι, στὰ Θεραπειά. Ἐκεὶ πιά θὰ μάθαινα τὰ γαλλικὰ ποῦ μοῦ εἴτανε ἀπαραίτητα γιὰ νὰ πάω στὴ Γαλλία, νᾶκολουθήσω τὸν προορισμὸ μου, νὰ μάθω νὰ γράφω.

Ἔτσι ἔλεγα με τὸ νου μου· ἀλλιῶς ὅμως τᾶφε-ρε ἡ τύχη.»

Ἐσκυψε πάλε τὸ κεφάλι· του ὁ κακόμοιρος καὶ με τὰ δάκρυα στὰ μάτια μου ἀπόσωσε τὸ ἱστορικὸ του·

— «Εἶμουνε ἡσυχος στὸ ξενοδοχεῖο, δούλευα, σερβίριζα, σήκωνα τὰ πιάτα, σκούπιζα τὰ ποτήρια, διάβαζα γαλλικὰ σὲ μιὰ γραμματικούλα ποῦ ἀγό-ρασα—καὶ νὰ διῆς τί ἔφκολα ποῦ τᾶπαιρνε ὁ νοῦς μου! Νὰ γλώσσα! Ποτέ μου ἔτσι καλὰ δὲν μπορέ-σα νὰ μάθω τὴ γλώσσα τους τὴ δασκάλικη—εἶμου-νε χαρούμενος, γεμάτος ἐλπίδα, ὅταν ἓνα βράδι ἄ-ξαφνα μοῦ ἔρχεται μαντάτο πὼς δὲν μπορῶ νὰ μεί-νω στὸ ξενοδοχεῖο.»

Χτύπησε τὰ χέρια του ὁ Δεουδὲς τὸ ἓνα με τᾶλλο, θυμήθηκε τὴ βραδεῖά ποῦ μοιάζει: νὰ στάθηκε κρίσιμη στὴ ζωὴ του, καὶ σὰ νὰ πόφερνε πάλε ὅτι πόφερε τότες, μιλοῦσε κ' ἔκλαιγε συνάμα·

— «Τὸ βράδι ἐκεῖνο, σὺρ Γιάγκο μου, ἔχσα τὸ θάρρος μου. Ἐκλαψα, δάρθηκα, δάγκασα τὰ δά-χτυλά μου ἀπὸ τὸν πόνο μου, ἔμεινα χωρὶς ὕπνο ἴσια με τὸ πρωτὶ, καὶ ἴσω; πρώτη φορὰ ἡ ἀπελπι-σία μ' ἔκαμε νὰ καταλάβω ποῦ με κατάντησε ὁ κέ-σμος καὶ νὰ τονὲ βλαστημήσω. Θυμήθηκα τὴν ἀ-στοργία του, γιὰτὶ τοῦ ζήτησα δουλειά γιὰ νὰ κερ-δίσω τίμια ἓνα κομμάτι ψωμί, ποῦ τᾶξίξα καὶ εἶχα δικαίωμα νὰ τὸ ζητήσω, καὶ ποῦ μποροῦσε νὰ μοῦ τὸ δώση χωρὶς καμιά ζημία του. Μὰ μοῦ τὸ ἀρνη-θήκανε, οἱ μεγάλοι ἀπὸ ἀναισθησία, οἱ μικροὶ ἀπὸ φτόνο. Καὶ ὕστερα με περιφρονήσανε κιόλας γιὰ τὴ δυστυχία ποῦ βρέθηκα, ἴδιοι τους ἀφτοὶ ποῦ γενή-κανε ἀφορμὴ νὰ δυστυχίσω, ποῦ γενήκανε ἀφορμὴ τότες φορὲς νὰ σήσασουνε τὰ γλυκὰ τὰ ὄνειρά μου, οἱ ἐλπίδες μου οἱ χρυσές. Καὶ νὰ εἶμουνε μόνο ἐγώ! Ἀχ! εἴτανε κ' ἡ μαννούλα μου. Ἀφτοὶ ὅμως με

κάμανε ἀκόμη νὰ δώσω ἕνα κἄνε ποτήρι νερό στὴ μάννα μου, στὴ δύστυχη τὴν ἡρώδισσα, ποὺ θυσίασε τὰ πάντα γιὰ τοὺς ἄλλους, ποὺ ἐδῶ κ' ἕνα χρόνον ἀκόμη, μὲ τὸ ἕνα ποδάρι στὸν τάφο, πολεμοῦσε κὶ ἀγωνιζότανε γιὰ τοὺς ἀνάξιους, χωρὶς νὰ βγάλῃ κανένα παράπονο γιὰ τὴ σκληρὴ καὶ τὴν ἀπονη τύχη της, παρὰ μόνον νὰ θλιβῆται πῶς θὰ πεθάνῃ πιά, πῶς τότες δὲ θὰ μπορῇ νὰ τρέχῃ νὰ βοηθᾷ τοὺς δικούς της, νὰ βοηθᾷ τὸ παιδί της!»

Κλάμα δὲν εἶτανε, ὅσο ἔτσι μιλοῦσε ὁ Δεουδῆς, εἶτανε σωστὸ ἀναφυλλητὸ ποὺ λὰς νὰ τοῦ ξέσκιζε τὰ στήθια του σὲ δυὸ κομμάτια. Ἐβόγαλε τὸ μαντίλι του, στέγνωσε τὰ μάτια του καὶ ἐξακολούθησε ἡσυχᾶ ἡσυχᾶ.

— «Πρέπει ὅμως ἀπαρχῆς καὶ μὲ συντομία νὰ νὰκούσης τὴν ἱστορία τῆς μάννας μου καὶ τὴ δική μου.»

Καὶ ἄρχισε. Ἀπὸ τότες καὶ ὡς τὸ τέλος πράτηρησα κάτι πολὺ περίεργον. Ἰσα μὲ καὶ ὁ λόγος του μπερδεμένος, ἀσύστατος, ἀσυνέδετος. Μοῦ τὰ ξεφούρνιζε χωρὶς συνέχεια, σὰ νὰ τοῦ πολεμοῦσανε, σὰ νὰ τοῦ πολιορκιοῦσανε ὅσα ἔπαθε, ὅλα μαζί, τὸ κεφάλι του, σὰ νὰ τοῦ τὸ κἀνανε ἄνω κάτω. Ἰσως ἀπτό, ἐπειδὴ ὁ δύστυχος, σωριάζοντας ἕνα ἱστορικὸ ἀπάνω σὲ μιὰ σκέψη καὶ μιὰ σκέψη ἀπάνω σ' ἕνα ἱστορικὸ, πάσκιζε νὰ φτάσῃ σὲ κανένα συμπέρασμα ποὺ νὰ μοῦ ξηγήσῃ τὸ φρόνον του καὶ ἡ ξηγήρη δύσκολη, ἀφοῦ ἀπαιτοῦσε κάποιον φιλοσοφία, δὲν εἶχε ὅμως τὴ συνήθεια νὰ φιλοσοφᾷ, δὲν ἀσκήθηκε, σκούνηταψε, σφόρτζωνε τὸ νοῦ του, ἐνῶ ἄμα ὁ λόγος γιὰ τὰ γνωστὰ του τὰ φαιμελικὰ, τὰ σπιτικὰ του, τὴ μάννα του, τὸν μπαμπά του, ὅσο κὶ ἂν τοῦ κἀγανε τὴν καρδιά, ἔπραξε ἡ κουδέντα του νερό. Πολὺ πολὺ διασκεδαστικὰ βέβαιον πῶς δὲ μοῦ φανήκανε ὅσα μοῦ ἀράδιασε. Μὰ τὰγάπησε τάψτι μου, γιατί ὅλα τους μιροῦσανε τὴν ἀλήθεια, μιὰν ἀλήθεια ταπεινὴ, ἀπλή, ὅσο θέλεις, πάντα ἕμως ἀλήθεια, κ' ἐνοιωθες μέσα νὰ σπασταρᾷ μιὰ ψυχὴ ἀθρόωπινη, ἂν καὶ μικρὸς ὁ ἄθρωπος ὁ ἔδιος.

(Ἐξομολογήει)

ΨΥΧΑΡΙΣ

BIBLIOPOLAEION

A. G. KATZΠΛΟΥΚΑ

LIVRES D' OCCASION

Ἰδρυθὲν τῷ 1889 ὁδὸς Σταδίου — 34

Ἄλλα σας τὰ βιβλία, ἐπιστημονικὰ καὶ μὴ. θὰ εὑρητε καινούργη καὶ μεταχειρισμένα εὐθηνά. Κατάλογος ἀποστέλλεται δωρεάν. ΑΓΟΡΑΖΟΝΤΑΙ βιβλία καὶ βιβλιοθήκαι.

ΣΤΗ ΣΚΥΡΟ

Μοῦ εἶπες πῶς πῆγες ἄλλοτε στὴν Κούμη καὶ πῶς λυπήθηκες, ποὺ δὲν εἶδες καὶ τὴ Σκύρο. Σοῦ ἔδωκα τὴν ὑπόσχεσιν πῶς, σὰν ξαναρχόμουνε ἐδῶ, θὰ σοῦ γράψω καὶ γιὰ τὸ νησί αὐτό. Καὶ μ' εὐχαρίστησέ μου σήμερον τὸ κάνω.

Γιὰ τὴ Σκύρον φαίνον ἀπ' τὸν Περαία, δυὸ φορὲς τὴ βδομάδα βαπόρια. Πιάνουνε πρῶτα στὴν Κούμη καὶ παίρνοντας 10 μίλλια τὴν ὥρα, σὲ δυόμισῃ ἀπὸ ἐκεῖ ὧρες, φτάνουνε στὴ Λιναριά, τὸ κυριώτερον τοῦ νησιοῦ λιμάνι. Στὴν Κούμη θὰ πῆγες «διὰ ξηρᾶς» ἀπ' τὸ Ἀλιθέρι. Ὁμορφος ὁ δρόμος αὐτός, σὰν τύχη μάλιστα κ' εἶναι πρασινομένηα τ' ἀμπέλια, ποὺ περνᾷ ἀνάμεσόν τους. Ἀλλὰ πὺ βελθότερη ἐντύπωσιν θὰ σοῦ ἀφίση ἡ θάλασσα, ποὺ οὔτε τὴ φοβάσαι οὔτε σὲ πιάνει. Ἐὰν περάσης δίπλα ἀπ' τὸν Κάβο-Ντόρο, τὸν Καφηρέα τῶν ἀρχαίων, κ' ἡ μανισμένη πνοή του, ποὺ βαθεῖα ἀναταράζει καὶ μὲ τοὺς ἀφρούς της ἀσπρίζει τὰ γαλανὰ νερά, ποὺ στάθηκαν τὸ μνημὸν τοῦ γονιοῦ τοῦ Θησέα, θὰ σὲ κάμῃ νὰ ἀπολάψῃς καὶ νὰ θαμάσης ὅλο τὸ ἄγριον μεγαλεῖον του.

Ἡ Λιναριά πέφτει ἀριστερὰ τῆς Κούμης. Εἶναι καλὸ λιμάνι, κ' ἔχει συναικισμὸ ἀπὸ καμὴ πενήντα κ' ἀπὸ σπύτια. Εἶναι δυὸ ὄρες μακριὰ ἀπ' τὴν πόλιν τῆς Σκύρου. Ὁ δρόμος, φικισμένος ἀπ' τῶν μουλαιῶν τίς πατησιές, εἶναι στενός, ἄλλοῦ ἀνηφορικὸς καὶ ἄλλοῦ ἴσιος. Περνάει ἀπὸ ἀμπέλια καὶ χωράφια καὶ φτάνοντας σὲ τέλος τοῦ δρόμου, θὰ ξαγναντίσης τὴ Σκύρον μὲ τὰ κάτασπρα σπύτια τῆς Ψηλᾶ στενῆ καὶ χαμηλᾶ πλατύτερη. Τὰ σπύτια τῆς, ποὺ φαίνονται σὰ χιμῆνα ἀπ' τὴν κορφὴ τοῦ βουνοῦ σὰς πλαγιές του, ἀπλώνονται περισσότερον κατὰ τὸ βασιλεμα καὶ τὴ νοτιὰ. Στὴν κορφὴ εἶναι ἡ ἀρχαία Ἀκρόπολις τὴν ἔξωθεν ἄλλοτε κλασσικὸ κάστρο, ἀπὸ μεγάλης ἐξάρχωνος πελαγητῆς πέτρας καὶ μὲ πυργὰ μισοστρόγγυλα, καὶ σὲ μερικὰ μέρη διακρίνονται ἀκόμη τὰ θεμέλια τους, κ' ἔφτανε ὡς τὴ θάλασσα, σὲ ἀνατολικὸ μέρος τοῦ νησιοῦ, ποὺ ἀπέχει μισὴ ὥρα ἀπ' τὴν Πέλη.

Ἡ Σκύρος εἶναι τὸ νοτιώτερον ἀπ' τίς Βορινῆς Σποράδες νησί καὶ βρίσκεται κατὰ τὸ ἀνάτελιμα τῆς Εὐβοίας. Εἶναι περσότερον μακρὸν παρὰ πλατύ. Ἔχει περίμετρο 65 μίλλια. Ἀπλώνεται ἀπὸ τὸ Β. Δ. σὲ τὸ Β. Α. Γιὰ νὰ περάσῃ πεζὺς ἀπ' τὸ βορρᾶ σὲ νοτιὰ χρειάζονται 1¹/₂ ὧρες καὶ ἀπ' τὸ ἀνάτελιμα σὲ βασιλεμα ἄλλες 8. Σ' ἕνα μέρος ἕμως, ποὺ ἡ ἀνατολικὴ καὶ δυτικὴ θάλασσα σχηματίζονε κόλπους, τὸ Ἀχίλλι δηλ. καὶ τὴν Καλαμίτσα, εἶναι τὸ στε-

νώτερο μέρος του νησιού, είδος ίσχυρός, που έ περνούσε τον περνάει σε μισή ώρα.

Τὸ Ἀχιλλεῖο εἶναι «ὁ Ἀχιλλεὺς κόλπος» τῶν ἀρχαίων, πού, ὁ γιὸς τοῦ Πηλέα καὶ τῆς Θέτιδας, ξεκίνησε γιὰ τὸν Τρωϊκὸ πόλεμο. Γιατὶ ἡ νεράιδα, ἡ μάνα του, ἤξερε πῶς θάπερτε στὸν πόλεμο ὁ γιὸς της καὶ γιὰ νὰποφύγη τῆς Μοίρας τὸ γορμμένο, τὸν πήρεν ἀπ' τὸν πατέρα του, τὸ βασιλιά τῆς ἐγαπημένης σου Φόβιας, καὶ τὸν ἔστειλε στὸ Λυκονίδη, τὸ βασιλιά τῆς Σκύρου, γιὰ νὰ μὴν τὸν ἔρουνε καὶ τὸν πάρουνε μαζί τους οἱ Ἕλληνες κατεπανατοῖ τοῦ Τρωϊκοῦ πολέμου. Ἐκεῖ τοῦ φέρσανε υναίικια (στὸ παρθενικὸ του πρόσωπο οὔτε χνοῦδι ἔν εἶχε ἀνθήσει ἀκόμα) καὶ τὸν ἐκλαίσανε στὸ γυναικί (1) μαζί μὲ τὴ βασιλοπούλα, τὴ Δηιδάμεια. Ἀλλὰ τὸ φέρεμα, πού δὲν κάνει οὔτε τὸν καλόγερο, δὲν μπορεῖ πολὺ περισσότερο ἀλλάξῃ τὴ φύση τοῦ νηριώπου. Τῆς βασιλοπούλας τὰ νιάτα κινήσανε ἦν ἀντρικὴ του συμπάθεια καὶ φέρανε στὸ φῶς τὸ εοπτόλεμο, κι ὅταν τὸ μαντεῖο εἶπε στοὺς Ἕλληνες, πῶς δὲ θὰ νικήσουνε χωρὶς τὸν Ἀχιλλέα, κι ὁ θεσμός ἐδήγησε τὸ Δυσσέα καὶ τὸ Διομήδη στὸ ὑκομήδη τὸ παλάτι, ἡ συμπάθεια πού εἶχεν ὁ ἀνκειωμένος στὰ ὄπλα, ἐπρόδωκε τὴν ἀντρικὴ του ἴση. Γιατὶ ὁ πανοῦργος βασιλιάς τῆς Ἰθάκης, ἔειλε δῶρο στὸ βασιλιά τῆς Σκύρου ἕνα πανέρι γεῖτο ἄριστα καὶ ἐργόχειρα, πού σὰν τὰ πήγανε στὸ ναιτικί, τρέξανε καὶ πήρεν ἡ Δηιδάμεια τὰ ἐργχειρα κι ὁ Ἀχιλλεὺς διέλεξε τὰ ὄπλα. Κ' ἔτσι τῆς Νεράιδας ὁ γιὸς ἀπόφυγε τῆς Μοίρας τὸ αἰμένο. Κάνεις καλὰ καὶ τὸ πιστεῖεις.

Τὸ νησί ἔχει ἀρκετὴ ἔκταση γιὰ τοὺς λίγους τοῖκους—4000 ψυχρομέτρια—καὶ κινένας δὲ δοιᾶζει ἐδῶ τὴν πείνα. Ἔχει γεωργία, κτηνοτροφία, ἀμπέλια, πεῦκα, μεταλλεῖα ἀπὸ σίδηρο, καὶ τομεῖα πού βγαίνουνε πολὺ ὄμορφα χρωματιστὰ ρμαρα. Ἄλλοτε, πού ἔχε τιμὴ τὸ ριζάρι, τὸ καλργούσανε καὶ ἔκανε καλὴ ἐξαγωγή ἀπ' αὐτό. Σήρα ἐξάγει ζῶα, κυρίᾳ ἀπ' τὰ καλύτερα ἐλληνικὰ ραλοστῆρια) καὶ κριθᾶρι.

Ἔχει κунηγι καὶ ψάρεμα πλοισιῶτατο. Τὰ αρμπσίονα τῆς μεγάλα, ἀλλ' ἀνοστα. Ἀνοσταίονα, μοῦ εἶπανε, γιατί τρέφονται μὲ καθούρια. Πού μπαρμπσίονα τοῦ Σαρωνικοῦ! Τάλλα τῆς ψάρεμα αδικὰ καὶ μεγάλα. Κ' οἱ ἀστακοὶ τῆς μεγάλοι,

νώστιμοι καὶ πολλοί. Τοὺς ψαρέβουνε χρονικῶς, καὶ γιατί δὲν ἀντέχουνε στὴ ζέστη, δὲν τοὺς ταξιδεύουνε μὲ τὸ ζεστὸ καιρὸ, ἀλλ' ἔχουνε κάμει μάντρες στὴ θάλασσα, τοὺς ἀφήνουν ἐκεῖ, τοὺς θρέφουνε μὲ αὐτὰ ἀπὸ ἀχινοὺς καὶ σὰν κρυαῖσει ὁ καιρὸς τοὺς ταξιδεύουνε Περαῖα κι Ἀλεξάντρεια. Ἐδῶ πάντα βρίσκεις ἀστακοὺς.

Καὶ τὸ στεριανὸ κунηγι εἶναι καὶ αὐτὸ ἐδῶ ἀφθονο. Ἡ Σκύρος ἔχει ὄλα τοῦ κунηγιοῦ τὰ εἶδη. Πουλιὰ διαβατάρικα καὶ πουλιὰ μνηματάρικα. Πέρδικες, ἀγριοπερίστερα καὶ λαγοί, θησαυροί. Εἶναι λίγοι οἱ κунηγοὶ τοῦ τόπου, εἶναι ξέμακρο τὸ νησί καὶ δὲν ἔρχονται ἀπ' ἀλλοῦθε κунηγοί, τὸ νησί ἔχει ρουμάνια καὶ μέρη ἀπόγκρεμα, καὶ ἐθράσεψε τὸ μνηματάρικο κунηγι. Κάποιος γνωστὸς μοῦ ἐπῆγε καὶ ἐκυνήγησε τρεῖς ὥρες, καὶ ἐγύρισε—δὲν τὸ πιστεύω οἱ κунηγοὶ πού τοὺς τὸ δηγγίθηκα,— μὲ τριάντα πέρδικες καὶ τρεῖς λαγοὺς. Ἐχόρτασα τρώγοντας κунηγι. Καὶ σένα, ζέρω, πῶς σοῦ ἀρέσει νὰ τὸ τρώγης. Ἀσκημα ἔκαμες πού δὲν ἤρθες νὰ τὸ χορτάσης.

Ἔχει πολὺ ὄμορφες τοποθεσίες, κομψοὺς λόφους ντυμένους μὲ σκαίνους, μὲ μυρτιές καὶ κουμαριές, ρεμματιές γεμάτες λυγαριές καὶ δάφνες καὶ βουνὰ σκεπασμένα μὲ πεῦκα, κέδρους καὶ πρινάρια. Ἄλλ' ἔχει στὸ νότιο μέρος τοῦ νησιοῦ βουνὰ ἀπόγκρεμα καὶ πετρώδη. Τὸ ψηλότερο βουνὸ τῆς ὁ Κόχυλας (μοιᾶζει μὲ τὴν κορφὴ ἀναποδυρισμένου καχυλιοῦ) εἶναι ψηλὸ μόλις 800 μέτρα.

Ἔχουν ὄμως οἱ ὄμορφες ἐξοχές τους καὶ ἕνα φοβερὸν ὄχτρο, τὸ μελισσομάμουνο, πού μοιᾶζει μὲ μαμοῦνι καὶ μέλισσα. Τὸ ἔντομο αὐτὸ ἔχει τὸ καλοκαίρι τόσο δηλητήριο, πού ἔποιον κεντρώσει πρήσκεται καὶ ὑποφέρει ἀπὸ φοβεροὺς πόνους, πού πολλοὶ ἐμείνανε νεκροί. Καὶ γιατρεῖουν οἱ Σκυρικνοί, ἔσους κεντρώσει τὸ μελισσομάμουνο, μὲ τὸν ἐξῆς τρόπο: Καίουν ἕνα φούρνο—ὄχι γιὰ ψήσιμο κρεάτων, βέβαια—γδύνουνε τὸν ἄρρωστο, τὸν δένουνε σὲ μιὰ σάνιδα καὶ τὸν βάζουνε στὸ φούρνο, ἔχοντας τὸ κεφάλι του ὄξω. Ἀπὸ τὴν πύρα τοῦ φούρνου ἀρχίζει ὁ ἰδρώτας, μὲ τὸν ἰδρώτα βγαίνει ὄλου τοῦ μελισσομάμουνου τὸ δηλητήριο κι ὁ ἄρρωστος γίνεται καλὰ.

Ἔχει καὶ νερὰ τὸ νησί.

Ἔχει ἕνα σπήλιο μὲ σταλαχτιτες, καὶ ρυάκια πού ποτὲ δὲ στερεύουν. Ἔχει καὶ ποτάμι, τὸν Κηφισό, πού σκηματίζεται ἀπ' «τὴν ἀναβάλλουσα», ἕνα κεφαλόβρυσος πού βγαίνει μέσα ἀπὸ ἕνα βράχο. Ὁ Κηφισὸς χύνεται ἀνάτελμα, κινεῖ μερικοὺς νερόμυλους καὶ ποτίζει τὰ περιθῶλια τῶν Σκυρικνωῶν.

Στὸ σπῆτι ἐνὲς περιθῶλιου μένω. Σὲ σπῆτι ἀρ-

(1) Καθαρευουσιάννα πού εἶναι, φοδοῦμαι μὴ μοῦ εἶπάλι πῶς ἔφικα τὴ λέξη αὐτὴ. Στὸ Μεσολόγγι—ἔες δὲ ἐκεῖ—θυμήσαν πῶς ἔχουν τὴν παροιμία «τὰ πακονίσματα στὸ γυναικί τὰ βάζουνε.»

χοντικό, είκοσι λεπτά της ώρας μακριά απ' την πόλη, πού είχαν ένας φίλος μου την καλοσύνη νά μου τὸ παραχωρήσει. Είναι πανοσέληνος. Ἡ βραδεία χλιαρή. Ἀπ' τὰ ὀρθάνοιχτα παραθύρια μου στέλνει τὸ φεγγάρι τὴς ἀσημένιες ἀχτίδες του καὶ τὸ ἀλαφρὸ τῆς νύχτας ἀεράκι μου φέρνει τοῦ περιβολιοῦ τὴς μοσκιές. Στὸ σπίτι αὐτὸ κατοικεῖ ἡ ἀδερφή τοῦ φίλου μου, πού λείπει τώρα ταξίδι. Μοῦ εἶπανε πὼς εἶναι πνευματίστρα καὶ πὼς κάθε βράδι προσκαλεῖ τὰ πνεύματα καὶ μιλεῖ μαζί τους. Δὲ μοῦ εἶχε δοθῆ ἀφάρρη νά πιστέψω, πὼς ἀλήθεια γυρίζουνε σ' αὐτόνε τὸν κόσμο καὶ ψυχές χωρὶς σῶμα. Κ' ἐπιθυμοῦσα νά συναντήσω μιὰ τέτοια ψυχή, γιὰ νά μάθω ἂν ἔχω σ' ἀλήθεια μαντέψει τὰ μυστικά μιᾶς ἄλλης ψυχῆς πούχει σῶμα. Νά, ἡ περίστασις, εἶπα. Σ' αὐτόνε τὸν τόπο πού τὰ πνεύματα τῆ νύχτα γυρίζουνε, πιστεύω πὼς θάρθη καὶ σὲ μένα κανένα, νά μοῦ εἶπῃ τὰ μυστικά πού γυρεύω. Μὲ προσευκὲς καὶ παρακάλια τὰ ζήτησα σ' ἕλες τοῦ σπιτιοῦ τοῦς γωνιές, στῶν τραπεζιῶνε τὰ πόδια, στῆς σκεπῆς τὴν ἀστρέχα, στὰ δέντρα τοῦ κήπου ἀποκάτω, στὴς χλωμές τῆς οὐλῆνης ἀχτίδες, στῶν παραθυρίων τοῦς μπερντέδες ἀπὸ πίσω . . . Τοῦ κάκου! Ἐμισόκλεισα τὰ παραθύρια. Τὰ ἔκλεισα ἔλωσ διόλου, καὶ ἀφήσα νά μὲ φωτίξῃ χαμηλὸ φῶς ἀπ' τὸ πλαγινὸ δωμάτιο. Δὲν ἔκλεισα διόλου τὸ μάτι. Ἐσκέφτηκα μήπως τὰ φέρνει τῆς αὐγῆς τὸ ἀγιάζι. Τοῦ κάκου! Τὰ τραπέζια ἀσάλευτα μένου. Οἱ μπερντέδες δὲν κουνιούνται διόλου. Στὴ θαμπάδα τῆς νύχτας, οὔτε χέρια, οὔτε σκῆματα βλέπω. Δὲ δοκιμάζω χεριῶνε τραβήγματα οὔτε θαχτύλων τοιμημάτα. Ἡ νύχτα βαθεῖα κοιμισμένη. Δὲν ἀνάσκινε γιὰ νά σείσῃ οὔτε φύλλο κανένα. Μονάχα τὰ εἴφορα φωνητικὰ λεμονόδεντρα ἀνασαίνοντας μοῦστελνῶν τὴ μωρωμένη πνοή τους. Κι ὅταν τ' ὀρνίθι ἐλάλησε γιὰ τρίτη φορά, καὶ μὲ πήρεν ἔθνος, ἤρθαν τὰ πνεύματα καὶ μοῦ εἶπαν ὅτι στὰ ξύπνια ζητοῦσα. Ἀλλ' ἂν ἐπερίμενα σὲ ὄνειρα νά βρῶ τὴν ἀλήθεια, θὰ τὴν ἤξερ' ἀπὸ λόγια καὶ ὄρκους. Δὲ φεύγουνε τάχα σὰν ὄνειρα τῆς γυναικῆς τὰ λόγια κ' οἱ ὄρκου;

(Στάλλο φύλλο τελιώνει)

Κ. Α. ΣΤΑΣΙΝΟΠΟΥΛΟΣ

ΣΩΤΗΡΙΗ ΣΚΙΠΗ

ΕΦΤΑ ΣΦΡΑΓΙΔΕΣ

Ἡ Μεγάλῃ Αὔρα, φρ. 3. Κάλβεια μέτρα, φρ. 2. — Ἁγία-Βαρβάρα, φρ. 2. — Ἡ Νύχτα τῆς Πρωτομαγιάς, φρ. 2. — Ὁ Ἀπέθαντος, φρ. 3. — Θέατρο καὶ Πιρὸς, φρ. 2. — Τρόπαια στὴν Τρικυμία, φρ. 2. — Οἱ Τσιγγάνοι, φρ. 2.

Η ΤΙΜΗ ΟΛΗΣ ΤΗΣ ΣΕΙΡΑΣ ΦΡ. 15.

PARIS—13, rue du Val-de-Grâce.

Ο "ΝΟΥΜΑΣ,"

ΒΓΑΙΝΕΙ ΚΑΘΕ ΚΕΡΙΑΚΗ

Διευθυντής: Δ. Η. ΤΑΓΚΟΠΟΥΛΟΣ

ΓΡΑΦΕΙΑ: ΔΡΟΜΟΣ ΠΗΠΟΚΡΑΤΗ, ἀρ. 11, ΑΘΗΝΑ

Συντρομὴ χρονιάτικη: Γιὰ τὴν Ἑλλάδα καὶ γιὰ τὴν Κρήτη δρ. 10. Γιὰ τὸ ἔξωτερικὸ φρ. χρ. 12 ἡμ. — Γιὰ τὴς ἐπαρχίαις δεχόμεστε καὶ τμήματες συντρομῆς (3 δρ. τὴν τριμηνία). — Κανένας δὲ γράφεται συντρομητῆς ἂ δὲ στέλνει μπροστὰ τὴ συντρομὴ του.

20 λεπτὰ τὸ φύλλο, 20. — Τὰ περασμένα φύλλα πωλοῦνται στὸ γραφεῖο μας στὴ διπλὴ τιμῇ.

Βρίσκεται στὴν Ἀθήνα σ' ὅλα τὰ κιάσκια, καὶ στὴς ἐπαρχίαις στὰ Πρακτορεῖα τῶν Ἑφημερίδων.

ΠΑΡΑΓΡΑΦΑΚΙΑ

ΦΩΤΙΑ ΣΤΗ ΦΩΤΙΑ—ΤΟ ΕΘΝΙΚΟ ΣΥΜΠΟΣΙΟ—ΤΑ ΧΑΜΟΜΗΛΙΑ—ΞΕΓΥΜΝΩΜΑΤΑ—Η ΚΛΕΨΥΔΡΑ.

ΝΑ σκοτώνουν καὶ οἱ δικοὶ μας, ὅπως σκοτώνουν καὶ οἱ Τοῦρκοι. Μαχαίρι στὸ μαχαίρι καὶ φωτιά στὴ φωτιά. Ἀνὸ εὐζώνους μᾶς σκοτώσανε στὰ σύνορα οἱ Τοῦρκοι στρατιῶτες, δυὸ Τοῦρκους στρατιῶτες νά σκοτώσουν οἱ εὐζῶνοι μας. Μονάχα ἔτσι θὰ πάφουνε αὐτὲς οἱ ἀνυπόφορες Τουρκοκαλημαριές.

Τὸ Κράτος στέλνει ἀθρώπους νὰν τοῦ φυλάξουν τὰ σύνορά του, καὶ δὲν εἶναι ἱκανὸ νὰν τοὺς προστατέψει αὐτοὺς τοὺς ἀθρώπους, νὰν τοὺς κάνει σεβαστοὺς. Σὰν παλιόσκυλα τοὺς ἀφίνει καὶ τοὺς σκοτώνουνε. "Ἄς διαφεντέφουνε λοιπὸν οἱ ἴδιοι τὴ ζωὴ τους." Ἐτσι βράζουν καὶ τὸ ἐπίσημο Κράτος ἀπὸ τοὺς μπελάδες καὶ τὰφίφουνε νά σαλιαρίζει ἀνενόχλητα μέσα στὴ Βουλῆ.

ΤΟ «Ἐθνικὸ συμπόσιο» τοῦ Ψυχάρη. Ἀνεπιτότητος σάτυρα καὶ ἀληθινότερη ζουζουριά τοῦ Ρωμιοῦ δὲ γράφτηκε ἀκόμα Καθρέφτης, πού κωμωδοῦσαμε σὲ δαύτονε ὅλοι τὰ μούτρα μας. Κοστοῦμι (ὡς τὸ ποῦμα κ' ἔτσι) τοῦ εἶναι κομμένο γιὰ κάθε ἀγῶνα μας, εἴτε πολιτικὸ, εἴτε φιλολογικὸ, εἴτε γλωσσολογικὸ, τέλος γιὰ κάθε Ρωμαϊκὸ ἀγῶνα. Κ' ἔπειτα σοῦ λένε πὼς ὁ Ψυχάρης, ἐπειδὴ ζεῖ στὸ Παρίσι καὶ δὲ ζεῖ ἀνίμεσά μας, δὲν ἔξερει τὴ γλῶσσα μας! Ἀθροπος πού ἔξερει τόσο τέλεια τὸ Ρωμιοῦ, πού του ἔχει τόσο βαθιὰ ψυχολογίσει, δὲν ἔξερει τί γλῶσσα του! Μὴ χειρότερα!

Ξαναδιαβάστε, γυλιδιαβάστε, τὸ «Ἐθνικὸ συμπόσιο» πού δημοσιεύτηκε στὸν περασμένον «Νουμά», κ' ἔπειτα κοπιώστε νὰν τὰ ποῦμε.

Κι ἀφιερωμένον τοῦ ποιητῆ Βενιζέλου—μὲ τὴ σημασίαν του κι αὐτό.

ΕΝΑΣ λιγόλογος, ἐπιγραμματικός, μὰ καὶ σαρχαστικὸς τοῦ χαρακτήρισμός τῆς Ἐπανάστασης, ψαρεμένος σὲ μιὰ

διατριβή του κ. Σπυρομήλιου, που δημοσιεύθηκε στην «Ακρόπολη» της Πέμπτης.

«Ἐπανάστασις ἦτις διένειμεν
ἀφειδῶς ζεστά χαμομήλια.»

Ὁ κ. Σπυρομήλιος εἶναι ταγματάρχης τῆς Χωροφυλακῆς, εἶτανε κ' ἐπαναστάτης, θαρροῦμε. Ὡστε γιὰ νὰ μιλάει ἔτσι, κἀτι θὰ ξέροι καὶ τὸν πιστεύοιμε. Μὰ μήγαρις τὰ γαλόνια καὶ τὰλλα τρόπαια τῆς Ἐπανάστασις δὲν εἶτανε ζεστά χαμομήλια ;

*

ΕΞΟΧΑ τὰ ξεσκέπασε τὰ ἐκπαιδευτικά μας χάλια μέσα στὴ Βουλὴ ὁ κ. Παπουράκος, ὅπως ἐξοχα τὰ ξεσκέπασε τὰ δικαστικά μας χάλια ὁ βουλευτὴς κ Ζαζιτσιάνος. Νά, ἡ μόνη **θετικὴ** δουλειὰ τῆς Βουλῆς μας ἴσαμε σήμερα. Τὸ ξεσκέπασμα, τὸ ξεγύμνωμα.

Ὁ κ. Βενιζέλος, ποὺ ἀπλώσε τὴν παντιέρα τῆς Ἀνόρθωσης, βοήθε τοὺς ἄξιους συνεργάτες του. Αὐτοὶ ξεγυμνώνουνε, τοῦ λόγου του ἄς ἀρπάξει στὰ χέρια του τὸ χειρουργικὸ μαχαίρι καὶ ἄς κόβει τὰ σάπια κρέατα.

*

ΕΝΑ, καὶ τὸ σπουδαιότερο δᾶ, ποὺ μᾶς ἀφίνισε ἴσαμε τώρα, εἶναι καὶ ἡ κοινοβουλευτικὴ λογοδιάρροια. Σ' αὐτὴν ζωοστοῦμε τοὺς Λεβίδηδες, τοὺς Στάηδες καὶ τοὺς ἄλλους φαιφαρόνους μας. Μπαλτὰς λοιπὸν καὶ σὲ διατύπνε. Κ' ἔπεσε ὁ μπαλτὰς μὲ τὴν τροποποίηση τοῦ κανονισμοῦ τῆς Βουλῆς, ποὺ μᾶς ξαναφέρνει τὴν ἀρχαία Κλεψύδρα.

Νά, λοιπὸν καὶ ἐκκαλοιοῦνται καὶ οἱ ἀθίνατοι πρόγονοι, καὶ ὁ ἄξιος ἀπόγονός τους, ὁ Μιστριώτης.

ΤΟ ΖΗΤΗΜΑ ΜΑΣ

ΣΤΗΝ ΠΟΛΗ.--Συνομιλοῦντες πάλι στὴν Πόλη γιὰ τὸ γλωσσικὸ ζήτημα. Ἡ σχολαστικὴ Πόλη (δηλ. οἱ **σκολαστινοὶ** τῆς Πόλης) ἀκολουθεῖ καταπόδι τὴ σχολαστικὴ Ἀθήνα. Ζήτημα γλωσσικὸ εἶχαμε δῶ τις προάλλες μὲ τις ἀρλοῦμπες τοῦ μιμριμπατιστριότη, ζήτημα γλωσσικὸ ἀμέσως καὶ στὴν Πόλη μὲ τὸ μνημόσυνο τοῦ Παπαδιαμάντη. Καὶ νά, πῶς γεννήθηκε τὸ ζήτημα. Στὴν Πόλη καλωφόρησε τὸ ἀεὶλουθα προσκλητήριον :

Κ.

Σὰς παρακαλοῦμε νὰ ἐρῶσατε τὴν ἐρχομένη Κυριακῇ, 30 τοῦ μηνὸς, ὥρα 3 μ. μ. στὴ Λέσχη τοῦ Μακροχωριστοῦ γιὰ τὸ φιλολογικὸ μνημόσυνο τοῦ ΠΑΠΑΔΙΑΜΑΝΤΗ.

Πόλη, 27 Γενάρη 1911.

ΓΕΩΡΓΙΑΔΗΣ ΑΧ. ΔΑΜΑΣΚΗΝΟΣ Μ. ΘΕΟΔΩΡΙΔΗ ΕΥΑ
ΑΓΜΗΘΙΩΣΑΚΗΣ Α. ΜΕΛΑΧΡΙΝΟΣ ΑΠ. ΠΑΝΤΑΖΗΣ
ΑΛ. ΠΙΝΤΖΑΣ ΗΡ. ΡΟΥΤΑΚΗΣ. ΣΠΑΝΟΥΔΗ ΣΟΦΙΑ.

Φωτιά καὶ ξεσπάθωμα ἀμέσως ὁ Μιστριώτης

τῆς Πόλης, δηλ. ὁ κ. Σ. Ι. Βουτουρᾶς τοῦ «Νεολόγου».

«Ὁ Μαλλιαιρισμὸς (σκοῦζει στὸ «Νεολόγο» τῶν 30 τοῦ Γενάρη, σελ. 1η, στήλη 1η), ἡ βουδωνικὴ αὐτὴ πανώλης τῆς Ἑλληνικῆς γλώσσης . . . » καὶ ξεκκολουθεῖ, στὸν ἴδιο χαθὰ, ὑδρῖζοντας τοὺς «μικροφιλοδόξους» οἱ ὅποιοι «ἀφοῦ μάτην προσεπάθησαν, καὶ ὑδρῖσαντες ἔτι (!!! ;;;) νὰ πείσωσι (!!!) τὸν Παπαδιαμάντην ὅπως ἀσπασθῆ τὴν μαλλιαιρικὴν, ἠθέλησαν νὰ τὸν χειροτονήσωσι μαλλιαιρὸν μετὰ θάνατον, μὴ ὀπισθοχωρήσαντες μὴδὲ πρὸ τῆς τυμβωρυχίας».

Καὶ σκολιῖζει ἔτσι τὸ προσκλητήριον :

«Ὡς ἐγελοῦμεν ἀπλῶς διὰ τὴν γελοῖαν ταύτην ἀπόπειραν τῆς ἐκ τῶν στρωμάτων τῆς κοινωνικῆς ὑποστάθμης ἀνασκαφῆς ἑλληνικῶν δῆθεν τύπων καὶ λέξεων, ἀνασκαφῆς, ἦτις ἄλλως οὔτε ἐπιτυχῆς οὔτε πιστῆ εἶναι, ἐὰν ὑπὸ τὸ προσκλητήριον τοῦτο δὲν ἐδoléπομεν ὀνόματα κυρίων καὶ κυριῶν, ἀναμειγμένων ἢ ἀφ' ἐαυτῶν ἢ κατ' ἐντολῆν εἰς τὸν δημόσιον καὶ ἐθνικὸν ἡμῶν βίον. Αἱ κυρία καὶ οἱ κύριοι οὔτοι ὄφειλον νὰ ἀναμνησθῶσιν ἐπὶ ἐκείνων οἵτινες ἦ ἐκ τῆς κοινωνικῆς αὐτῶν βέσεως ἢ κατ' ἐκλογὴν καὶ ἐντολῆν ἀνέλαβον ὀπισθῆποτε διεύθυνσιν τινα ἢ ἀνάμειξιν εἰς τὰ ἐθνικὰ ἡμῶν πράγματα, πρῶτιστον καὶ ἀμετάθετον καθήκον εἶναι νὰ σέβωνται τὴν ἐθνικὴν συνείδησιν καὶ πεποίθησιν καὶ νὰ μὴ μεταχειρίζονται τὴν διαπιστευθεῖσαν αὐτοῖς ἐντολὴν πρὸς ἀπόντησιν προσηλύτων εἰς τὰς αὐθαρέτους καὶ ἀτομικὰς αὐτῶν ἀρχὰς καὶ ἰδέας, ὅταν αὐταὶ προσκρούωσιν εἰς τὴν ἐθνικὴν ταύτην πεποίθησιν. Δύναται βεβαίως νὰ ἔχωσι τὰς ἀτομικὰς ταύτας ἰδέας, δύναται ἂν πέλωσι καὶ νὰ ἐγκαυχῶνται ἐπὶ ταῖς ἰδέαις ταύταις, ἀλλ' ὄφειλόνσι πρῶτιστα πάντων νὰ ἀποδυσθῶσι τὴν ἀνατεθεισάν αὐτοῖς ἐντολὴν, ἀφοῦ ἡ ἐθνικὴ πεποίθησις εὐρίσκειται ἀντιμέτωπος εἰς τὰς ἰδέας αὐτῶν. Δὲν εἶναι ἐπιτετραμμένον εἰς αὐτοὺς νὰ ὑπονομεύωσιν ὑπόβλως τὴν ἐθνικὴν ταύτην πεποίθησιν, δίδοντες ἐν τῇ ἐθνικῇ αὐτῶν ιδιότητι παραδείγματα καὶ διδάγματα, δυνάμενα νὰ ἐχωσιν δλεθριωτάτας συνεπειὰς διὰ τὴν ἐθνικὴν ἡμῶν ὑπόστασιν καὶ ἐνότητητα».

Νά, τώρα, μὲ χρονολογικὴ σειρά, τί γράφανε καὶ τὰλλα Πολίτικα φύλλα. Στὸν «Ἀμερόληπτο» (31 τοῦ Γενάρη, σελ. 1η, στήλ. 1η) κάποιος ἀερολόγιος κ. Ἀντρέας Καβαφάκης τελιώνει τὸ φιλογερότερο καὶ ἀσυνάρτητο ἄρθρο του «Ἡ Γλῶσσα μας» μὲ τὰκόλουθα σοφὰ λόγια :

«... Ἀλλοίμενον! Ἡ νεοελληνική πνευματική ἀποκοκύνθησιν, ἐν τῇ κίονίᾳ τῆς ἀνανδρίας τῆς μονομανοῦς ἀναζητήσεως τῶν «ὑπευθύνων», ἀποδίδει τὴν στείρωσιν τῆς εἰς τὴν γλῶσσαν, ἣτις ἂν εὐρίσκειτο κατὰ τύχην μεταξὺ ἡμῶν εἰς Τολστόϊ, εἰς Ἴψεν, εἰς Ἀνατὸλ Φράνκ, δὲν θὰ τοὺς ἠμποδίζε βεβαίως νὰ παραγάγῃσι τὰ ἀριστουργήματα ἐκεῖνα, δι' ὧν καθίσταται μία γλῶσσα «ἐριστικὸν» ὄργανον.....

Διηλ. ἀπὸ τὴν καθιερῶνται ἕνας Ἴψεν κτλ. λέγει γὰρ νὰ γίνῃ γλῶσσα ἀριστουργηματικὴ..... καὶ πᾶρ' τον καὶ σὺ γάμο σου! Κάτου ἀπὸ τὸ ἄσθρο τοῦ κ.Καββαζιάκη δημοσιεύεται τὸ ἀκόλουθο γράμμα:

ΠΕΡΑΝ, τῆ 26 Ἰανουαρίου

Ἀξιότιμε Κύριε,

Εἰς τὸ ὄραϊον ἄρθρον σας «Ξένα εἶδωλα» γραμμένον μὲ ὄλον τὸν πόνον ἐνὸς ἀνθρώπου ποῦ θεωρεῖ καθήκον του νὰ ἐργασθῇ πρὸς καθαρισμόν ἐκ τῆς σήψεως τῆς σημερινῆς ἐλληνικῆς κοινωνίας, θὰ μὲ ἐπιτρέψετε νὰ παρατηρήσω ὅτι δὲν ἐλάθετε ὑπ' ὄψιν ἕνα ἀπὸ τοὺς σπουδαιότερους παράγοντας, ποῦ συνετέλεσαν εἰς αὐτὴν τὴν ἀλεθρίαν κατὰστασιν.

Δυστυχῶς, χίλιες φορές δυστυχῶς σήμερα οἱ Ἑλληνες οἱ μισομορφωμένοι συχαίνονται τὴν γλῶσσαν τοὺς τὴν δημοτικὴν, τὴν ὄραϊαν αὐτὴν γλῶσσαν τῶν δημοτικῶν μας ἡμάτων, τοῦ Παράσχου, τοῦ Κρουστάλλη, τοῦ Παλαμά καὶ τῶσων ἄλλων, αὐτὸ τὸ ἀριστοῦργημα τῶν γλωσσῶν ὑπὸ ἐποψίν πλούτου τύπων, ἰδιοτισμῶν, ἐκφράσεων καὶ ζωντανάδας, ποῦ ἐθαύμαζεν καὶ ἕνας Goethe. Καὶ ἐνθ' ἔπρεπεν εὐθύς ἐξ ἀρχῆς βλεῖν ὁ Ἑλληνισμὸς νὰ ἐναγκαλισθῇ σφικτὰ τὴν γλῶσσαν του τὴν πραγματικὴν καὶ φυσικὴν, γλῶσσαν Ὀμήρου, χάρις εἰς τὴν διδασκαλίαν μερικῶν σχολαστικῶν ποῦ ἔχουν ἰδανικὸν τὸν βυτικὸν καὶ βυτικὸν τελειότητα τὸν μέσον ἀρίστον, χάρις εἰς τὴν κενδοξίαν κάθε ἀμορφώτου λαοῦ ποῦ εὐρίσκειται εἰς τὰ σπάργματα τῆς ἀναπτύξεώς του, ἡ ἀθάνατος δημοτικὴ γλῶσσα ἐγκατελείφθη, ἐμισήθη, ἐποδοπατήθη τόσον μωρῶς καὶ ἀναξίως. Ἐπειτα δὲν εἶναι φυσικὸν ἀποτέλεσμα, ὀδυνηροῦ προηγούμενου, νὰ μὴ μιλήσῃ κανεὶς τὴν γλῶσσαν του καὶ νὰ ψιτυκίξῃ ξένην ἀφροὺ καὶ σχολεῖον καὶ ἐκκλησία καὶ κοινωνία τοῦ ἐδίδαξαν ὅτι εἶναι χυδαία ἢ γλωσσά του, ἢ μητρικῆ; Ἄ, θὰ πῆτε, νὰ μιλήσῃ καθαρῶσαν! Ἀλλὰ θὰ εἶναι ἢ μεγαλειτέρα καταδίκη ποῦ θὰ μπορούσε κανεὶς νὰ καταδικάσῃ τὸν ἑαυτὸν του χωρὶς λόγον, πρᾶγμα ποῦ δὲν πιστεύω νὰ τὸ κάματε καὶ σεῖς ἀκόμα. Πταίει σὰς παρακαλῶ, λοιπόν, κανεὶς διὰ τὴν ἀναγκαίαν αὐτὴν ξενομανίαν, ἔπου καταδικάζεται μόνον διότι δὲν τὸν ἐδίδαξαν

νὰ ἀγαπᾷ καὶ λατρεύῃ τὴν γλῶσσαν του τὴν πραγματικὴν, ἢ ἐποῖα τόσον ἐγκληματικῶς δὲν ἀπεκρυσταλλώθη ἀκόμα εἰς κανένα ἐγκυκλοπαιδικὸν λεξικόν; Δὲν ὑπάρχει ἀμφιβολία ὅτι μεσολαβεὶ καὶ κάποια ἐπίλογος κενδοξὸς ξενομανία, ἀλλὰ ἡ κυριώτερα ἀφορμὴ εἶναι ὅτι δὲν πταίουν ἐκεῖνοι, **ἐπειδὴ δὲν ἐδιδάχθησαν, τόσον ἀντεθνικῶς, νὰ ἐπιμοῦν τὴν γλῶσσαν των** ἀφροὺ τοὺς εἶπαν νὰ μιλοῦν καθαρῶσαν, δηλαδὴ κάτι τι, ποῦ δὲν αἰσθάνονται καὶ νὰ καταδικασθοῦν εἰς ἀνκισθησίαν.

Σ. Π.

Καὶ τὸ μνημόσυνο δὲν ἔγινε. Ὁ Ἀσπότης καὶ ἡ Ἐφορία τοῦ Συλλόγου «Κοραῖς», σὺν Μακροχωρί, ἐμποδίσαν τὸ μνημόσυνο. Ὁ «Ταχυδρόμος» (1 τοῦ Φλεβάρη, σελ. 1) δημοσιεύει τὰκόλουθα **πολυσήμαντα** καὶ φρικιαστικά :

Τῆ ἀξιότιμῳ διευθύνσει τοῦ «Ταχυδρόμου»

Τὸ μάθημα, τὸ ἐσθὲν ὑπὸ τῆς ὁμογενοῦς κοινότητος Μακροχωρίου εἰς τοὺς ἀποθηρασυθέντας μαλλιαροὺς, τιμᾷ πραγματικῶς τὸν ἐκεῖ ἐλληνικὸν συναισθημόν, δικαίως δὲ ὁ φίλος «Ταχυδρόμος» ἀπηύθυνε συγχαρητήρια θερμά. Ὁμολογῶ ἕμως, ὅτι ὡς Περαιώτης ἠσθάνθη καὶ ἐν εἶδος ἐνδομύχου ταπεινώσεως, διότι τὸ σύνθημα τοῦ ἐθνικωτάτου ἔργου ἐδόθη ἐμπράκτως ἐκ τῶν πέριξ. ἐνθ' ὄφειλε πρὸ ἱκανοῦ ἤδη νὰ προηγήθῃ ἢ πρωτεύουσα τῶν κοινοτήτων, τὸ κεντρικὸν Σταχυδρόμιον. Ἀλλ' ἐπὶ τέλους κάλλιον ἀργὰ πρὸς ποτὲ. Ἄν δὲ ἡ κοινότης Μακροχωρίου δὲν ἠνέχθη τοὺς μαλλιαροὺς οὐδ' εἰς λέσχην, πόσω μάλλον δὲν πρέπει νὰ τοὺς ἀνεχθῶμεν ἡμεῖς εἰς αὐτὰ τὰ ἐκπαιδευτικὰ μας ἰδρύματα. Ὅχι: πλέον καθήκον μόνον ἐθνικόν, ἀλλὰ καὶ στοιχειώδης ἀξιοπρέπεια ὑπαγορεύει εἰς τὴν μεγάλῃν ἡμῶν κοινότητα μέτρα σοδραά.

Περαιώτης

«Καὶ ταῦτα μὲν γράφει ὁ ἐπιστέλιων.Κεκλοφοφρεῖ ἕμως εἰς τὴν κοινότητα Πέραν, πρὸς ὑπογραφήν, ἀναφορὰ πρὸς τὴν Κεντρικὴν Ἐφορίαν, ἣτις διεσημνεύουσα λέπτην καὶ ἀγαπώμετην διὰ τὸ χυδαῖστί συντεταγμένον προσκλητήριον τοῦ φιλολογικοῦ μνημοσίνου τοῦ ἀειμνήστου Παυιδιαμάντη, τοῦ ὁποίου «θὰ περιυβρίζετο ἢ μνήμη», ἐπάγειται :

Μετὰ λύπης μὲν (ἀνεγνωσαμεν τὸ προσκλητήριον), διότι παρετηρήσαμεν μεταξὺ τῶν ὑπογραψάντων τὸ προσκλητήριον καὶ ἐνόματα ἐφόρων καὶ διδασκάλων τοῦ ἡμετέρου Ζωγραφεῖου Γυμνασίου, μετ' ἀγανακτήσεως δὲ, διότι διελογίσθημεν ἐνδεχομένως αὐτῶν προθέσεις, ἀποσκοπούσας εἰς ἐντεχνον παρεΐδουσιν ἐν τῇ ἡμετέρῳ σχολῇ τοῦ ἐκ τοῦ ἐν λόγῳ τερατώδους, μουσαροῦ καὶ ἀηδοῦς γλωσσαρίου δυνα-

μένου ἀπορροῦσαι λεληθότως δηλητηρίω.

» Ἐπειδὴ, εἰ καὶ τοιαῦται προθέσεις δὲν εὐναν-
ται νὰ δημιουργήσωσιν οἰονδήποτε κίνδυνον τῆς ὠ-
ραίας ἡμῶν γλώσσης, ἦν ἀγαπᾷ, λατρεύει καὶ σέ-
βεται βαθέως σήμερον τὸ ἑλληνικόν, ἡ θέσις καὶ ἐν
τῇ περιστάσει ταύτῃ τῶν περὶ ὧν ὁ λόγος χυδαί-
στων οὐδέλλως διατελεῖ ἐν τῇ ἀπαιτουμένῃ ἁρμονίᾳ
μετὰ τοῦ ἀξιόματος αὐτῶν ὡς ἐφόρων καὶ διδασκάλ-
ων, ἀποδοκιμάζοντας ρητῶς καὶ ἀμετακλήτως ται-
αύτην διαγωγὴν ἀνθρώπων, ὧν τὸ σύστημα ἐστιγ-
μάτισεν ἡ Α. Παναγιότης καὶ ἄλλοτε καὶ ἐν τῇ τε-
λευτῇ χθὲς τῆς Μ. Σχολῆς, καὶ οὕς ἀπεκήρυξεν ὁ-
μοθυμῶς καὶ ἑμοφώνως ἐπὶ ἐπιτότῃ πρακτικῇ ἢ
ἑμογενῆς καὶ ἐμῆδοξος Κοινότης Μακροχωρίου, κλεί-
σασα αὐτοῖς καὶ τὰς θύρας τῆς ἑαυτῆς Λέσχης, πα-
ρακαλοῦμεν, κύριε πρόεδρε, ἵνα συμφώνως τῇ ἡμε-
τέρῃ κοινοτικῇ κανονισμῷ συγκαλέσητε ὡς τάχως
γενικὴν συνέλευσιν πρὸς διάσκεψιν καὶ ἐνέργειαν
τῶν ἡμῖν ἐπιβαλλομένων, εἰσοπισιομένων ἵνα παρα-
στῶσιν ἐν αὐτῇ τῶν τε ἐφόρων καὶ τοῦ γυμνασιάρχ-
ου».

Καὶ ξεκολουθοῦνε νὰ δημοσιεῖονται ἐπίσημα
καίμενα στὸν «Ταχυδρόμος». Στὸ φύλλο τῆς περσι-
μένης Τετάρτης (2 τοῦ Φλεβιάου) δημοσιεύεται ἐπι-
χειρηματολογητικῶς γράμμα τῶν «νεαρῶν τοῦ
Μακροχωρίου» πρὸς τὸν «ἀξιότιμον κ. Γ. Οἰκονο-
μίδην ἀρχισυντάκτην τῆς ἑορτίμου ἡμερηίδος Τα-
χυδρόμου», ἄλλο γράμμα πρὸς τὸν ἴδιον ἀξιότιμον τῆς
ἑορτίμου κτλ. σταλμένο ἀπὸ τὸν κ. Σωκρ. Γ. Παπα-
δόπουλον «τελειώμενος τῆς Μ. τοῦ Γένους Σχολῆς»,
καὶ τελευταῖα ἓνα θούρω τοῦ ἴδιου κ. Σωκρ. Γ. Πα-
παδόπουλου «πρὸς τὴν Ἑλληνικὴν νεολαίαν», ποῦ
τελιώνει ἔτσι, σπαραξικάρδιον :

« . . . Ναι, εἶναι δύσκολος καὶ σκολιὸς ὁ ἀνή-
φορος, ἔν ἀνέρχεσθε, καὶ εἶναι δεινός ὁ ἀγών, ἔν
διεξάγετε πρὸς περιφρούρησιν τῆς ἐθνικῆς γλώσσης,
ἀλλ' ἂς ἐκριζώσῃ τὰς ἀκάνθας καὶ ἂς ἰσοπεδώσῃ
τὴν τραχείαν ὁδὸν ἢ ἰδέα, ἔτι μία ἐλόκληρος γε-
νεά, νεαρὰ καὶ σφριγώτα, παρακολουθεῖ ἐναγωνίως
καὶ εἶναι δικταθειμένη ὅπως μὴδὲ κατ' ἐλάχιστον
παρακλίνῃ τῆς πορείας. ἦν ἐν τῇ ἀγῶνι τούτῃ
διαχαράξατε !»

Γὰρ τὴν ἱστορίαν, δημοσιεύομε τοὺς τίτλους με-
ρικῶν ἀρθρῶν ποῦ δημοσιευτήριανε γιὰ τὸ ζήτημ'
αὐτό. «Οἱ ἐπιβουλοὶ τῆς ἐθνικῆς γλώσσης καὶ παι-
δείσεως» ὑπὸ Σ. Γ. Βουτυρά («Νεολόγος» 2 τοῦ Φλε-
βιάου, σελ. 1). «Ἡ Διγλωσσία μας» ὑπὸ Α. Κα-
βαφιάνη («Ἀμερόληπτος» 3 τοῦ Φλεβιάου, σελ. 1).
«Στῶμεν καλῶς» ὑπὸ Ν. Π. Κερίσογλου («Νέα Πα-

τρὶς» 3 τοῦ Φλεβιάου, σελ. 1). «Οἱ Μαλλιαροὶ»
(«Ταχυδρόμος» 4 τοῦ Φλεβιάου, σελ. 1).

Ἄφισομε ἐπίτηδες τελευταῖο τὸ μακαρόνι τοῦ κ.
Χ. Χρηστοβασιλά, ποῦ στὸ «Νεολόγος» (2 τοῦ Φλε-
βιάου, σελ. 1, στηλ. 3) σ' ἓνα ἄρθρον τοῦ «ἼΙ προ-
χθεσινῆ ἐμφάνισις τῶν μαλλιαρῶν» λέει καὶ λόγου του
τὸ λογίαι του, σὺ δημοτικιστῆς ποῦ εἶναι :

« . . . Κατὰ τὴν γνώμην μου Μαλλιαροὶ καὶ
Παπαδιαμάντης εἶναι ἀνθρακεῖς καὶ γναφεῖς, δύο
ἄκρα ἐκ διαμέτρου ἀντίθετα, τὸ δὲ περίφημον αὐτὸ
μνημόσυνον, διὰ τὸ ὅποιον ἢ ἀτριζον βεβαίως τὰ
κόκκαλα τοῦ μακαρίτου διηγηματογράφου ἐν τῇ ἐ-
ρημικῇ αὐτοῦ ἐν Σκιαθῶν τάφῳ, ἐὰν ἐπραγματω-
ποιεῖτο, δὲν ἦτο ἄλλο ἢ ἀντιποιήσις ἄλλοτρῶν κα-
θσκόντων, τὸ ὅποιον προσδέλεται καὶ τιμωρεῖται
ὑπὸ τοῦ νόμου.

Οἱ νέοι οὗτοι—ἂς τοὺς ὀνομάσωμεν καλλιτέ-
ρον νήπια μυστακοφόρα—κατέχονται ὑπὸ τῆς ἐπι-
μόνου ἰδέας (IDÉE FIXE) νὰ γίνεταί περὶ αὐτῶν
λόγος, ἀδιαφοροῦντες, ἂν γίνεταί ἐπὶ καλῇ ἢ ἐπὶ
κακῇ. Ἠέλουν καλὰ καὶ σώνει νὰ φαίνωνται καὶ
ἐπειδὴ δὲν εὐνάνται νὰ φαίνωνται ἄλλως, διότι
δὲν εἶναι ἢ κενὰ κεφαλαί, πολὺ δὲ περισσότερον
δὲν εἶναι δημοτικισταί, παρουσιάζονται ὑπὸ τὴν ἐξί-
σου ὡς ὁ Μακκαρισμὸς ἀντίθετον αὐτοῦ ἔψιν, τὴν
ἔψιν τοῦ Μαλλιαρισμοῦ! Ἀγωνίζονται, καπιάζουν,
μοχθοῦν, ἰδρώνουν, σκιαμαχοῦν ὡς πολλαπλοῦς
Δον-Κιχώτης διὰ ν' ἀναστηλώσωσιν εἴθεον τὴν Δη-
μοτικὴν, ἐνθὸς κατ' οὐσίαν εἶναι οἱ μεγαλύτεροι πο-
λέμιοί τῆς, διότι οὐδὲν ἄλλο πράττουσιν διὰ τῆς μω-
ρᾶς τῶν διαγωγῆς ἢ πῶς νὰ διαβάλου τὴν Δημο-
τικὴν εἰς τὴν ἀμόρφωτον συνείδησιν τοῦ Κοινοῦ.
Ἄλλὰ δὲν τοὺς μέλλει Ἐπιτυγχάνουσι ἔτι ἐπι-
διώκουσιν, δηλαδὴ νὰ γίνεταί περὶ αὐτῶν λόγος, ὡς
περὶ αἰρεσιάρχῶν!

Καλὰ κάμνει ἴσως ὁ Τύπος καὶ τοὺς χτυπᾷ,
ἀλλὰ ἢ ἔκαμνε καλλίτερα ἂν ἀπέφευγε ν' ἀνα-
φέρῃ καὶ κατ' ἐλάχιστον τ' ὀνομά των εἰς τὰς στή-
λας του. Καλὰ ἐπραΐαν ἴσως οἱ Μακροχωρίται καὶ
τοὺς ἐξεδίωξαν ἐκ τῆς περιοχῆς των, ἀλλὰ ἢ ἔκα-
μναν καλλίτερα, ἐὰν τοὺς ἄφιναν. Τί ἢ ἔκαμναν
οἱ Μαλλιαροὶ αὐτοὶ καὶ οἱ Μαλλιαρῆς αὐτές, μ' ἓνα
κρυφὸ μνημόσυνον ἐκεῖ πέρα σὲ μίαν γωνίαν τοῦ
Μακροχωριστοῦ; Μήπως ἢ μᾶς ἤρπαζον τὸν Παπα-
διαμάντην, καὶ ἢ μᾶς τὸν ἔκαμναν Μαλλιαρὸν;»

Τί νὰ γίνεταί, κ. Χρηστοβασιλά! Βλέπετε, ζοῦμε
στὴ δουρασμένη ἐποχῇ τῆς δημοκρατίας. Ὅλοι δημο-
κροτοῦμε—καὶ λόγου σου δὲ πίσω δὲν πᾶς!

ΣΤΗΝ ΑΘΗΝΑ—Τσαύφ! ἔσκασε λοιπὸν καὶ ἡ

χαρτένια μπόμπα και . . . τρρορέμετε, προδότες !
 'Τι αναφορὰ—καλέ, ἡ ἀναφορὰ γιὰ τὴν «Ἄμυ-
 ναν τῆς ἔθνικῆς γλώσσης» δόθηκε στὸν Πρόεδρο
 τῆς Βουλῆς, τὴν Τετράδη, 9 τοῦ Κουτσοπλέβαρου,
 καὶ νά, ἡ πιστὴ περιγραφή τῆς ἱεροτελεστίας, παρ-
 μένο ἀπὸ τοὺς «Καιροὺς» τῆς Πέμτης (10 τοῦ Φλε-
 βίου, σελίδα 2).

Ἡ ἐν τῇ Πανεπιστημίῳ ἐκλεχθεῖσα ἐπιτροπεὶα
 πρὸς ἄμυναν τῆς Ἐθνικῆς γλώσσης ἐξεπλήρωσε τὸ
 καθήκον αὐτῆς μετὰ πολλοῦ τοῦ ζήλου καὶ εὐθαρ-
 σῶς. Τῆς Ἐπιτροπείας μετέσχον ἄνδρες ἐπιφανεῖς
 ἐν τε τῇ Ἐκκλησίᾳ καὶ τῇ Πολιτείᾳ καὶ τοῖς γράμ-
 μασιν. Ἄρκει νὰ μνημονεύσωμεν τοῦ Μητροπολί-
 του Θεοκλήτου, τοῦ Εἰσαγγελέως τοῦ Ἀρείου Πάγου
 κ. Δημ. Τζιζιανοπούλου, τοῦ Νομάρχου κ. Κων. Πα-
 πικμαλοπούλου, πολλῶν καθηγητῶν τοῦ Ἐθνικοῦ
 Πανεπιστημίου. Ἐν τούτοις καταλέγεται καὶ ὁ φι-
 λόπατρις ἐργαστασιάρχης κ. Ἄλ. Πουλόπουλος.

Ἡ Ἐπιτροπεὶα παρουσιάσθη χθὲς περὶ τὴν 11ην
 ὥραν εἰς τὸν Πρόεδρον τῆς Ἀναθεωρητικῆς Βου-
 λῆς κ. Στράτον, ὅστις μετὰ πολλῆς φιλοπατρίας
 καὶ ἐμδραβῶν γνώσεων συνεζήτησε μετὰ τῶν μελῶν
 τῆς Ἐπιτροπείας περὶ τοῦ μεγάλου τούτου Ἐθνι-
 κοῦ ζητήματος. Πρὸ πάντων ὁ κ. Πρόεδρος εὔρε
 δυσκολίαν ἐν τῇ ἐγγραφῇ εἰδικοῦ ἀρθροῦ ἐν τῇ Συν-
 τάγματι. ἀλλ' ὁ κ. Καπετανάκης παρετήρησεν, ὅτι
 καὶ ἐν τοῖς Συντάγμασι τῆς Γαλλίας, Νορβηγίας καὶ
 ἄλλων ἔθνων ἐλήφθη πρόνοια πρὸς ἐπικράτησιν τῆς
 ἔθνικῆς γλώσσης. Ἄλλ' ὁ κ. Στράτος παρετήρησεν,
 ὅτι ἐκεῖ ὑπῆρχον τοπικοὶ λόγοι πρὸς ἀναγραφὴν τοῦ
 ἀρθρου περὶ Ἐθνικῆς γλώσσης. Πρὸς τὴν παρατή-
 ρησιν ταύτην ὁ Πρόεδρος τῆς Ἐπιτροπείας κ. Μι-
 στριώτης ἀντέταξε τὴν ἐξῆς παρατήρησιν : «**Κύριε
 Πρόεδρε, Συντάγματα δὲν εἶνε συλλογαὶ ἀφη-
 ρημένων ἐννοιῶν ἢ Πλατωνικῶν ἰδεῶν, ἀλλὰ κε-
 φάλαια τῶν ἀναγκῶν τῶν διαφορῶν λαῶν. Ἐ-
 πειδὴ δ' οἱ λαοὶ ἔχουσι διαφοροὺς ἀνάγκας, διά-
 φορα εἶνε καὶ τὰ Συντάγματα αὐτῶν, ἐν τέλει
 παρακαλῶ Ὑμᾶς, Κύριε Πρόεδρε, νὰ ἐγγραφῇ
 τὸ προτεινόμενον ἄρθρον, διότι καὶ ἡ ὅλη φυλὴ
 καὶ ἡ Ἑλληνικὴ Ἐκκλησία διέρχονται τὸν μέγι-
 στον κίνδυνον. Ταύτας νόμοι δὲν δύναται νὰ
 σώσωσι, διότι, ὅτι ἐβήκεν ὁ εἰς Ὑπουργὸς δύ-
 ναται ὁ διάδοχος αὐτοῦ νὰ μεταβάλῃ.**»

Ἐκ τῶν λόγων τούτων καὶ ἐκ τῆς ὅλης συζη-
 τήσεως ἐπέστη ὁ κ. Στράτος, νὰ πράξῃ, πᾶν τὸ ἐπ'
 αὐτῷ, ὅπως ἐξευρεθῇ τρόπος πρὸς διάσωσιν τῆς τε
 Φυλῆς καὶ τῆς Ἐκκλησίας.

Ἡ Ἐπιτροπεὶα ηὐχαρίστησε τὸν κ. Πρόεδρον

καὶ ἀπῆλθε μετὰ πολλῶν καὶ χρηστῶν ἐλπίδων.

Οἱ «Καιροὶ» γράφουν πὸς ἡ ἀναφορὰ εἶναι «ἱ-
 στορικὸν ἔγγραμον» καὶ πὸς ὁ «Ἑλληνικὸς λαὸς
 (ποιὸς λαὸς, μωρὲ ψεῦτες ;) θέλει τὴν ὑποστηρίξει
παντοιοτρόπως». Ἐπειδὴ ἀληθινὰ εἶναι ἱστορικὸ ἔγ-
 γραφο ὅαν τὸ ἀημοσιέψουμε καὶ μεῖς στὸ φύλλο τῆς
 ἄλλης Κεριακῆς. Ὅσο γιὰ τὸ «**παντοιοτρόπως**», ἄς
 λογαριαστοῦνε μὲ τὸν Εἰσαγγελέα.

ΜΙΑ ΑΠΛΗ ΙΣΤΟΡΙΑ

(Ἀπὸ τ' Ἀγγλικὰ)

Ἄκομα χτές, μιὰ φιλενάδα μας πῆγε νὰ ψωνί-
 σει κι' ἀφῆκε τὸ μικρὸ τῆς ἀγγελουδι πού μετροῦ-
 σε μόνο πέντε καλοκαίρια, νὰν τὰ προσέχουμε, γιὰ
 νὰ κάνει τὴ δουλιὰ τῆς μὲ ἀνεση.

Τέτοιο ξυπνὸ παιδί σοῦκανε χαρὰ νὰ τοῦ μι-
 λεῖς. Κι' ὅμως ποτὲς δὲ θὰ ξεχάσουμε τὴ μακαρι-
 σμένη μισὴ ὥρα πού περάσαμε ξετάζοντας τὸ φω-
 στῆρα στὴν ἱστορία τοῦ αἰῶνα μας.

— «Καὶ τώρα, ἀκου, Γληγόρη, (τόνομά του εἶ-
 τανε Γρηγόριος Πεισίστρατος Θεουκυδίδης Παπαθεο-
 δῶρου) νὰ μάθεις γιὰ τὸν Ἀντρέα Μιαούλη.»

— «Πιὸς εἶν' αὐτός ;» ρώτησε ὁ Γληγόρης
 κ.τ.λ.

— «Ἄκου», τοῦ λέμε «εἶτανε ὁ ἥρωας τῆς πα-
 τριδας.»

— «Τῆς πατριδας πιανοῦ ;»

— «Τῆς δικῆς μας· ἐσένα καὶ μένα, τὸ Βασί-
 λειο τῆς Ἑλλάδας, πού ξιναγεννήθηκε μὲ τὸ αἷμα
 τῶν ἐπαναστανῶν τοῦ 21, πού χύθηκε στὸν τόπο
 μας, τὸ μόνο θησαυρὸ πούχανε καὶ προσφέρανε γιὰ
 ξαγορὰ τῆς Λευτερίας.»

— «Πιὸς ;» ρώτησε ὁ Γληγόρης.

Ἐπάρχει τρόπος νὰ μιλεῖς σὲ παιδιὰ πού πολὺ
 λίγοι τὸν κατέχουν. Τώρα πολλοὶ θάχαναν τὴν ὑπο-
 μονὴ καὶ θάχαναχτοῦσαν μὲ τὰ τόσα ἀσκοπαριότη-
 ματα τοῦ Γληγόρη· ἐμεῖς ὅμως ἔχι.

Ἐέραμε, ὅσο ἀπρόσεχτος κι' ἂ φάνοιενταν στὴν
 ἀρχή, πὸς γλήγορα θάβρισκε εὐχαρίστηση στὴν ἱ-
 στορία καὶ θάταν ὅλος μάτια κι' αὐτιά.

Κι' ἔτσι γλυκὸ χαμόγελο φάνηκε στὰ χεῖλια μας
 —τὸ ἴδιο γλυκὸ χαμόγελο πού θὰ παρατηρήσετε στὴ
 φωτογραφία μας, νὰ περνᾷ σὰν ἀχιτίδα διάμεσα τοῦ
 προσώπου καὶ νὰ σκοντάφτε· σὲ γραμμὲς τρυφερῆς
 λύπης, ἴσα ἴσα πριχοῦ οἱ δύο τοῦ ἄκρες ἀνταμωλοῦν
 πάλι στὰ πίσω τοῦ λαίμου. Κι' ἔτσι χαμογελώντας
 ξιναλοουθήσαμε.

— «Μιὰ μέρα λοιπὸν ὁ πατέρας τοῦ Ἀντρέα.»

— «Πιανοῦ Ἀντρέα ;» ρώτησε ὁ Γληγόρης.

— «Τοῦ Ἀντρέα Μιαούλη. Εἶτανε τότες μικρὸς
 σὰν καὶ σένα. Μιὰ μέρα ὁ πατέρας του—

— «Πατέρας πιανοῦ ;» ρώτησε ὁ Γληγόρης,
 μὲ ἔκφραση προσοχῆς.

— «Τοῦ Ἀντρέα Μιαούλη· τοῦ μεγάλου ἥρωα

πού σου λέγαμε. Μιά μέρα λοιπόν ὁ πατέρας τοῦ Ἄντρεά Μιαούλη τοῦδωκε ἓνα μικρὸ ἀξινάρι γιὰ—
— «Ἐδωκε πιανού, ἓνα μικρὸ ἀξινάρι ;» τὸ χροσὸ μας παιδί ρώτησε μὲ ἀχιτιδιὰ μαγευτικῆς ἐξυπνάδας. Πολλοὶ θάσκαζαν ἢ θάναπομονοῦσαν. Ὅχι ὅμως ἐμεῖς. Ξέρουμε πὼς νὰ μιλοῦμε σὲ παιδιὰ. Κ' ἔτσι πῆγαμε μπρός :

— «Τοῦ Ἄντρεά Μιαούλη. Ὁ—
— «Πιὸς τοῦδωκε τὸ μικρὸ ἀξινάρι ;»
— «Ὁ πατέρας του. Κι ὁ πατέρας του—
— «Πιανού πατέρας ;»
— «Τοῦ Ἄντρεά Μιαούλη.»
— «Ἄ !»
— «Ναὶ τοῦ Ἄντρεά Μιαούλη. Κι ὁ πατέρας του τοῦ εἶπε—
— «Εἶπε πιανού ;»
— «Εἶπε τοῦ Ἄντρεά.»
— «Ἄ, ναὶ τοῦ Ἄντρεά.»

Καὶ πῆγαμε ἔτσι μὲ ὑπομονή καὶ χάρη ἕση δὲ φαντάζεστε, πιάνοντας τὴν ἱστορία ἔπου τὸ παιδί τὴν εἶχε κόψει, τί ἐβλεπες πὼς πέθαινε νάκούσει τὸ τέλος. Εἶπαμε :

— «Καὶ τοῦ εἶπε πὼς—
— «Ὁ Ἄντρεάς τοῦ εἶπε ;» ρώτησε ὁ Γληγόρη.

— «Ὅχι, ὁ πατέρας εἶπε τοῦ Ἄντρεά.»
— «Ἄ !»
— «Καὶ τοῦ εἶπε νάναὶ προσεχτικὸς μὲ τὸ ἀξινάρι—

— «Πιὸς νάναὶ προσεχτικὸς ;»
— «Ὁ Ἄντρεάς.»
— «Ἄ !»
— «Ναὶ προσεχτικὸς μὲ τὸ ἀξινάρι—
— «Πιὸ ἀξινάρι ;»
— «Σὲ καλὸ σου, τοῦ Ἄντρεά.»
— «Ἄ !»

— «Ναὶ μὲ τὸ ἀξινάρι, καὶ νὰ μὴν κοπεί, ἢ τὸ ρήξει στὸ πηγάδι, ἢ τὰφίλει ἔξω στὸ χόρτο ἔλη νύχτα. Ἔτσι ὁ Ἄντρεάς πῆγε κι' ἔκοψε μὲ τὸ ἀξινάρι του ὅτι ἔδρωσε μπροστά του. Καὶ τέλος ζύγωσε μιὰ λαμπρὴ μηλιά, τοῦ πατέρα του τὸ καμάρι, τὴν ἔκοψε, καί—

— «Πιὸς τὴν ἔκοψε ;»
— «Ὁ Ἄντρεάς βέβαια.»
— «Ἄ !»
— «Μὰ σὰν ἦρθε ὁ πατέρας σπίτι, τὸ εἶδε ἀμέσως καί—
— «Εἶδε τὸ ἀξινάρι ;»
— «Ὅχι ! εἶδε τὴ μηλιά. Καὶ εἶπε : Πιὸς ἔκοψε τὴν ἀγαπημένη μου μηλιά ;»
— «Πιανού μηλιά ;»
— «Τοῦ πατέρα τοῦ Ἄντρεά. Κι' ἔλοι εἶπανε πὼς τίποτα δὲν ξέρανε γι'αὐτό, καί—

— «Τίποτα γιὰ πιά ;»
— «Γιὰ τὴ μηλιά.»
— «Ἄ !»
— «Κι' ὁ Ἄντρεάς εἶταν ἐκεῖ καὶ τοὺς ἄκουε νὰ μιλοῦνε γι'αὐτό—

— «Ἄκουε πιδὸν νὰ μιλεῖ γι'αὐτό ;»
— «Ἄκουε τὸν πατέρα του καὶ τοὺς ἄλλους ;»
— «Γιὰ τί μιλοῦσαν ;

— «Γιὰ τὴ μηλιά.»

— «Πιά μηλιά ;»

— «Τὴν ἀγαπημένη μηλιά ποῦκοψε ὁ Ἄντρεάς.»

— «Πιὸς Ἄντρεάς ;»

— «Ὁ Ἄντρεάς Μιαούλης.»

— «Ἄ !»

— «Ἔτσι ὁ Ἄντρεάς ἦρθε κοντὰ καὶ εἶπε «Πατέρα», εἶπε, δὲν μπορῶ νὰ πῶ ψέμα. Ἐγὼ» —
— «Ὁ πατέρας του δὲν μποροῦσε ;»

— «Ὅχι βέβαια. Ὁ Ἄντρεάς.

— «Ἄ ! Ὁ Ἄντρεάς. Ἄ ! Ναί.»

— «Ἐγὼ ἔκοψα τὴ μηλιά σου. **Τὸ ἔκανα**»

— «Ὁ πατέρας τὸ ἔκανε ;»

— «Ὅχι, Ὅχι, Ὅχι. Εἶπε πὼς ἔκοψε τὴ μηλιά.»

— «Τοῦ Ἄντρεά τὴ μηλιά ;»

— «Μὰ ὄχι, τοῦ πατέρα του.»

— «Ἄ !»

— «Εἶπε—

— «Ὁ πατέρας εἶπε ;»

— «Ὅχι, ὄχι, ὄχι. Ὁ Ἄντρεάς εἶπε : «Πατέρα, δὲν μπορῶ νὰ πῶ ψέμα. Τὸ ἔκανα μὲ τὸ ἀξινάρι.» Κι' ὁ πατέρας εἶπε : «Καλὸ μου παιδί, προτιμῶ νὰ χάσω χίλια δέντρα παρὰ νὰ πείς ἐσὺ ἓνα ψέμα.»

— «Ὁ Ἄντρεάς τὸ εἶπε ;»

— «Ὅχι. Ὁ Πατέρας τὸ εἶπε.»

— «Εἶπε πὼς προτιμοῦσε νάχει χίλια δέντρα ;»

— «Ὅχι, ὄχι, ὄχι εἶπε πὼς κάλλια εἶχε νὰ χάσει χίλιες μηλιές παρὰ—

— «Εἶπε πὼς κάλλια ὁ Ἄντρεάς νὰ χάσει ;»

— «Ὅχι. Εἶπε κάλλια αὐτὸς νὰ χάσει, παρὰ ὁ Ἄντρεάς νὰ πεῖ ψέμα.»

— «Ἄ ! ὁ Ἄντρεάς κάλλια εἶχε νὰ πεῖ ὁ πατέρας του ψέμα.»

Εἴμαστε πομονετικοί, κι' ἀγαποῦμε τὰ παιδιὰ, ὅμως ἀν ἢ κυρία Παπαθεοδώρου, τῆς ὁδῆς Πανεπιστημίου, δὲν εἶχε γυρίσει καὶ πάρει τὸ φωστήρα τῆς στήν κρίσιμη αὐτὴ στιγμή, ἔλη ἢ Ἀθήνα δὲ θάρτανε νὰ μᾶς καταπραῦνει, καὶ καθὼς ὁ Γρηγόριος Πεισίστρατος Θεουκιδίδης Παπαθεοδώρου κατέβαινε τὰ σκαλιά, τὸν ἀκούσαμε νὰ δηγγᾶται τῆς μαννούλας του γιὰ κάπιο παιδί, ὁ πατέρας του λέγονταν Ἄντρεάς, πού τοῦ εἶπε νὰ κόψει μιὰ μηλιά κι' ἐκεῖνος εἶπε κάλλια εἶχε νὰ πεῖ χίλια ψέματα παρὰ νὰ κόψει μιὰ μηλιά.

Στὸ πρωτότυπο ἡ ἱστορία ἀναφέρεται στὸ Γ. Οὐασινγκτόνα τῆς Ἀμερικῆς κι' ἐμεῖς ἀντικαταστήσαμε τὸ νόμα, μὲ τὸν Ἄντρεά Μιαούλη, ἐπειδὴς εἶναι πιὸ γνωστὸς στὰ Ρωμιόπουλα.

Λίβερπουλ, 10 τοῦ Φλεβάρη, 1911.

ΜΑΡΚΟΣ ΑΡΒΑΝΙΤΗΣ

ΡΟΥΣΙΚΗ ΦΙΛΟΛΟΓΙΑ

Ο Λ. ΑΝΔΡΕΓΕΒ ΚΑΙ ΟΙ ΧΑΡΕΣ ΤΟΥ ΒΙΟΥ —
«GAUDEAMUS»

Ὁ συγγραφέας πού μέ τὸ στόμα τοῦ ἥρωά του Σάββα λέγει, πὼς «φριχτότερο πράγμα ἀπὸ τὸν ἀνθρώπινο βίον δὲν ὑπάρχει στὸν κόσμον», πού, στὸν «Ἀνθρώπινο βίον» του, καταράστηκε τὸ Θεό, τὸ Διάβολο καὶ τὴν Τύχη ἢ τὴ Ζωή, ξάφνου μᾶς κηρύττει τίς χαρὲς πού ἔχει ὁ βίος μας. Τί αντίφαση! ἔχει τὸ δικαίωμα νὰ πεῖ ὁ καθένας, λέγει ὁ βαθὺς κριτικὸς Κ. Ἀραμπάζιν. Ὅλοι ὡς τώρα θεωρούσαμε τὸ συγγραφέα τῶν «Ἐφτὰ κρεμασμένων», πὼς ἀντιπροσώπευε τὴν Ρούσικη φιλολογοῖα τὸ πεσεμισμό, γιατί εἶταν ὁ μουσσοφάλης τῶν φρικῶν καὶ τῆς τρέλλας τοῦ ἀνθρώπινου βίου καὶ τίποτα τὸ παρηγορητικὸ δὲν πρόβλεπε.

Ἡ φιλολογικὴ του δράση σκοπὸ εἶχε νὰ σκορπίσει τίς πρόληψεις καὶ νὰ ξεσκεπάσει τὸ βρόχορο πού κυλοῦμαστε, νὰ μᾶς δείξει ἐλοζώντανη τὴν ψευτιά πού μᾶς κυρίεψε καὶ στὸ τέλος νὰ σᾶς ἀποδείξει πὼς καμιὰ βελιχία ἔννοια δὲν ἔχει ἡ ζωὴ μας. Τὸ δυνατό του πνεῦμα, τρέχοντας ὀρμητικὰ, ἔσπανε ὅλα τὰ εἰδωλα καὶ τὰ ἰδανικὰ τῆς ἀνθρωπότητος πού τοῦ τύχαιναν στὸ δρόμο. Μὰ χρειάζεστανε κ' ἓνα σταμάτημα.

Ὁ Ἀνδρέγεβ ζητοῦσε νάδρῃ, τί ἔννοια ἔχει ἡ ζωὴ μας καὶ δὲν τὴν ἔδρῃσε. Δὲν ἔδρῃσε καμιὰ ἀντικειμενικὴ σημασία τοῦ βίου μας. Καὶ πήρε τὸ δρόμο τοῦ ὑποκειμενισμοῦ.

Ἡ ἰδέα, πού παρηγορεῖ τοὺς ἥρωες τοῦ Τσέχωβ, πὼς οἱ κατοπινὲς γεννεᾶς θὰ ἐφτυχήσουν, δὲ παρηγορεῖ καὶ τὸν Ἀνδρέγεβ. Ὁ Νιτσεισμός τότε τραβοῦσε πολὺ, γιατί συγγενέδει μ' ἀφτόνε. Ὁ περὶ ἡφκνος Ἵπεράνθρωπος, ὁ νικητὴς ὅλων τῶν προλήψεων, τῶν φόδων, μαγνήτισε τὴν φαντασία του. Μὰ δὲν μπόρεσε νὰ συμφωνήσῃ πέρα ὡς πέρα μ' ἀφτόνα. Ἐπίστοκρατικὸ ἰδανικὸ τοῦ Ἵπεράνθρωπου, νὰ πνίξῃ τὸ κάθε ἀδύνατο πού τοῦ τυχαίνει: μπροστά, δὲν τᾶρεσε καθόλου. Ὁ Ἀνδρέγεβ εἶναι: Ρώσος καὶ ρώσος ὡς τὰ κόκκαλα, ὥστε τοῦ εἶναι ἀδύνατο, στὴν κρίσιμη ἀφτὴ ἐποχὴ πού περνᾷ ὁ ρώσικος λαός, στὴν ἐποχὴ ἀφτὴ τῆς πάλης μεταξὺ Ἰσχυροῦ καὶ Ἀδύνατου, νὰ παραδεχτῇ τίς ἀριστοκρατικοαυριαρχικὲς ἰδέες τοῦ Ζαρατούστρα.

Οἱ ἀδύνατοι, οἱ φτωχοί, οἱ ἀπροστάτεροι κ' οἱ γυμνοί, τότε πήρανε μὲ τὸ μέρος τους, γιατί ἡ συνειδήσή του δὲν τοῦ ἐπέτρεπε νὰ κάνει ἀλλοιῶς.

Καὶ ἀφτὸ ἴσια ἴσια μᾶς τὸ δείχνει στὸ δράμα του «Ὁ Σάββας» καὶ στὰ «Ἄστρα» του.

Ὡς ἀτομικιστὴς, ὁ Ἀνδρέγεβ, ζητᾶτε νάδρῃ δι-

καιολογία τῆς ζωῆς στὸ μυστικισμὸ, πράγμα πού μᾶς τὸ λέει στὸ προτελευταῖο τοῦ δράμα, στὸ «Ἀνάθεμα!»

Μὰ κ' ἐδῶ δὲ στάθηκε ἰσχυρὰ παρακάτω. Σκαλίξει νάδρῃ τὴ δικαιοδογία τῆς ζωῆς στὰ φιλοσοφικὰ καὶ ὀρησκεφτικὰ συστήματα, μὰ τοῦ κάκου. Τίποτα. Σκέπτεται λοιπὸν: «Δὲν εἶναι: καλλήτερα νὰ σταθῶ στὴν ἀπάντησιν πού μοῦ δίνει ἡ φύσιν;»

Τότες ἀκόμα πού ἔγραφε στὸ περιοδικὸ «Γαχυδρομεῖο» μὲ τὸ ψευτόνομα Διέτς-Λίντς, ἔγραφε μιὰ φορὰ: «Δὲ θὰ νικήσῃ οὔτε ἡ ἀλήθεια, οὔτε ἡ ψευτιά. Ἢ νικήσῃ, κείνο πού θάνα: σύμφωνο μὲ τὴ φύσιν, μὲ τὴ ζωὴ, κείνο πού δυναμώνει τίς ρίζες τῆς καὶ τὴ δικαιοδογίαι. Ἢ νικήσῃ ἡ φυσικὴ ζωὴ, πού πολλοὶ προσπαθοῦνε τὸ κάκου, νὰ τὴ σταματήσουν. Μήπως δὲν εἶναι φρονιμώτερο νὰ ζεῖ κανεὶς ἐπαινώντας τὴ ζωὴ, παρὰ νὰ ζεῖ ὑδρίζοντας τὴν;»

Νά, λοιπὸν, μιὰ ξομολόγησιν τοῦ Ἀνδρέγεβ.

Νά, δυὸ λόγια του, πού μᾶς λένε πὼς ἀγαπᾷ τὴ ζωὴ. Ὅποιος στὸν «Ἀνθρώπινο βίον» του, βρίζει τὴ ζωὴ, ἔτσι ὅπως τὴ βρίζει ὁ ἀνθρωπος, κείνος ἴσια ἴσια ἀγαπᾷ τὴ ζωὴ καὶ θέλει νὰ ζήσει.

Τὴν ἀγάπην του πρὸς τὴ ζωὴ, μᾶς τὴν δείχνει καὶ στὸ ἔργο του «Μιὰ φορὰ κ' ἓναν καιρὸ», ὅπου ἓνας ἥρωας του πεθαίνοντας λέγει: «Δὲ λυποῦμαι γιατί πεθαίνω, μόνο λυποῦμαι γιατί ἀφίνω τὸν ἥλιο τὸ θελαίμπερο, τὴν ἐλόγλουκία μουσικὴ τῶν λουλουδιῶν, τὴ μουσιμένη ἀνοιξί . . .»

Τὸ ἴδιο πράγμα βλέπομε καὶ στὰ δηγγήματά του: «Ἡ γιορτὴ», «Τὴν ἀνοιξί», «Στὸν ποταμό», «Στὸ κατώγι» κτλ.

Κ' ἔτσι λοιπὸν παρ' ὅλο τὸ πεσιμισμὸ τοῦ Ἀνδρέγεβ πάντα ἀγαποῦσε τίς χαρὲς καὶ τίς ἀπόλαψες πού ἔχει ἡ ζωὴ, μὰ ἡ ζωὴ ἢ ἀγαθὴ, ἢ δίκαια, ἢ ἀπόννηρη, ἢ εὐθυμὴ καὶ ἡρεμὴ ζωὴ.

Στὸ τελευταῖο τοῦ δράμα «Gaudiamus», σᾶς ἐξυμνεῖ καὶ πάλι τὴ ζωὴ στὴν πρώτη τῆς ἀντήσῃ. . . «Ὁραία, λέγει, εἶναι ἡ ζωὴ καὶ δὲ γυροῦνε πίσω οἱ ἀπόλαψές τῆς. Ὁφελήθητε, ἐνόσω εἴστε νέοι! Ἢ περάσουν τὰ νιάτα σας, θάρησον τὰ γερατικά, τὰ δύναντα, τὰ χαρά, τὰ καταραμένα γερατικά!» Οἱ ἥρωες τοῦ δραματός, κάποιοι φοιτητές, ζοῦνε μὲ πολλὴ «στενὴς χαρὲς» δηλ. τρῶνε, πίνουν καὶ μπόλικα μελετοῦνε λίγο, ἐρωτεύονται . . .

Μὰ γιατί ἄραγε ρωτᾷ πάλι ὁ Κ. Ἀραμπάζιν νὰ ὀφεληθοῦμε τὴ ζωὴ μόνο στὰ νιάτα μας;

Γιατί τᾶχατε τὰ γερατικά νᾶναι ἄχαρα; Γιατί τὴν ἀπόλαψιν νὰ τὴ συνδενοῦμε μόνο μὲ τὴ φυσικὴ ἰκανότη τοῦ ὀργανισμοῦ μας; Τὰ νιάτα ἔχουν τίς χαρὲς τους, μὰ ἔχουν καὶ τὰ βάσανά τους. Ἐχουν

Η ΚΟΙΝΗ ΓΝΩΜΗ

ΣΤΑ ΜΑΘΗΤΟΥΔΙΑ ΤΗΣ ΠΟΛΗΣ

Ἀδέρφια

Αὐτὲς τὶς ἡμέρες πάλι σὰς κάνανε καὶ φρου-
ξατε, ἐξ αἰτίας ἐνὸς φιλολογικοῦ μνημόσυνου ποῦ
ἐπέθηνεν ἡ καρδιά κι ὁ νοῦς μας ν' ἀφιερῶσαι στὸ
Ἔργο τοῦ Ἀγιοσιμένου δηγηματογράφου μας Ἰκ-
παδιαμάντη. Ὁ Θεὸς νὰ τὸν συχωρέσει.

Οἱ στενοκέφαλοι σοφολογιώτατοι, οἱ δεκαρλό-
γοι ποῦ σφερό τους εἶναι νὰ εἴστε αἰώνια σκλάβοι
τῆς ἀμάθειας καὶ ἀγραμματισοῦνῆς τους γιὰ νὰ
μποροῦνε πὺ εὐκολα νὰ περνᾶνε γιὰ σοφοὶ ἀναμεσό
σας καὶ νὰ ἐμποροῦνται ὡς μικρομπακάληδες ὅτι
διαβάζετε βιβλίον γιὰ ἐφημερίδα, τὴν τροφή τῆς
φυγῆς καὶ τοῦ νοῦ σας ἐγράψανε καταδατὰ ἀλά-
καιρα γεμάτα μ' ἓνα σωρὸ νοήματα ποῦ δὲν κα-
λοκαταλάβατε γιὰτὶ κι ἐκεῖνοι ποῦ τὰ γράψανε
καταλαβαίνουνε λιγώτερο τὸ τί γράφουνε Ἄρθρα
χωρὶς ἀρχὴ καὶ τέλος, λόγια κούφια καὶ χίλιες
φορὲς εἰπωμένα. Τὸ μόνο ποῦ θὰ ξεκαθαρίσατε εἶναι
βροσιτὲς καὶ λόγια πρόστυχα ποῦ βγαίνουνε ἀπὸ
στόμα ἀνθρώπων ποῦ δὲν ἔχουνε οὔτε συνείδηση
τοῦ ἑαυτοῦ τους οὔτε ἀνατροφή. Ἐκείνων συνεί-
δησὴ τους οἱ δεκάρες καὶ νοῦς τους καὶ λογισμὸς
τους πὸς νὰ μὴν ἀνοιώσατε τὴ γύμνια καὶ ξε-
ραϊῖλα τῆς φυγῆς καὶ τοῦ νοῦ τους ποῦ οἱ ἑαυτοὶ
τους φαντάζονται ὑπερπλοῦσια μὴ καὶ εἶναι γε-
μάτα ἀπὸ αἰσθησὴ, λόγια καὶ νοήματα τοῦ ἀγέρα.

Σὰς εἶπανε πὸς εἴμαστε Μαλλιαροὶ καὶ πὸς
γυρέδουμε νὰ καταστρέψουμε τὴ γλώσσα μας· ἂν
πιάσατε καὶ παραδάλετε ὅσα κάθε μέρα γράφουνε
μὲ τὰ αἰσθήματα καὶ τὴ γλώσσα μας θὰ δεῖτε πὸς
Μαλλιαροὶ εἶναι αὐτοὶ καὶ καταστρέφουνε καὶ τὰ
αἰσθήματά μας καὶ τὴ γλώσσα μας.

Σοφοὶ καὶ πολυξεραμένοι ἔτσι ὅπως τοὺς φαίνε-
ται πὸς εἶναι, ἀρνούσονται κάθε γνώμη πατροπαρά-
δοτὴ μας καὶ πρῶτα ἀπὸ ὅλα τὴ γλώσσα μας, τὴ
γλώσσα τῆς μητέρας, τῆς γυναίκας, τοῦ παιδιοῦ
μας, τὴ γλώσσα ποῦ λέμε τὰ λόγια τῆς ἀγάπης,
τῆς λύπης, τοῦ πόνου, τῆς ἀπελπισίας, τοῦ θυμοῦ,
τῆς ὀργῆς, τῆς κατάρτας. Αὐτοὶ οἱ ἴδιοι ἔτσι ἀδιάν-
τροποι ὅπως εἶναι στὴν καθημερινὴ ζωὴ, σὲ ὅλες
τὶς ἀνάγκες τους ψυχικὲς γιὰ σωματικὲς μεταχει-
ρίζονται τὴ γλώσσα ποῦ καταρτιοῦνται καὶ νὰ εἴστε
βέβαιοι πὸς καὶ τὴν ὑστερνὴ πνοή τους σ' αὐτὴ τὴ
γλώσσα μας θὰ παραδώσουνε.

Ἐμεῖς ποῦ σὰς λένε πὸς θέλουμε τὸ κακό σας
εἴμαστε ἀδέρφια σας, ποῦ δὲν μπορέσανε νὰ μᾶς
πλανέψουνε οἱ ψευτοσοφίες τους, ποῦ ἀγαποῦμε κι

καὶ τὶς λύπες τους! Γιὰ νὰ χαίρεται κανεὶς τὴ ζωὴ
δὲ θὰ πεῖ πὸς πρέπει νᾶναι νέος, νὰ πίνει, νὰ
γλεντάει, νὰ ἐρωτεύεται καὶ νὰ τὸν ἐρωτεύθουνται.
Ὅχι. Οἱ χαρὲς τοῦ βίου εἶναι διάφορες καὶ τὶς γέ-
θουνται ἔχι μόνοι οἱ νέοι, ἀλλὰ κι οἱ γέροι, καὶ γέ-
ροι τοῦ Ζολᾶ π. χ.

Ἐδῶ ἴσια ἴσια σκοντάφτει ὁ Ἀνδρέγεβ στὸ δρα-
μα τοῦ «Gaudesamus.»

Τὸ εὐχάριστο εἶναι ὅμως ποῦ ὕστερα ἀπὸ τὸ νε-
κρόσαπο πεσιμισμὸ του, ὕστερ' ἀπὸ τὴ μεγάλη του
κατσούφα μπροστὰ στὴ ζωὴ, ξύπνησε μέσα του τὸ
αἰσθημα ποῦ εἶταν τόσος κερὸς ὀχμιμένο σὲ κάπια
πολὺ βαλκὰ γωνιὰ τῆς φυγῆς του καὶ ἠγλήσανε και-
νούργιες καρδὲς στὴν φυγῆ του βγάζοντας μὴ ὀλό-
γλυκία μελωδία κ' ἐξυμνώντας τὴν ἀγάπη τοῦ Ἀν-
δρέγεβ πρὸς τὴ ζωὴ

Ἄς ἐφκηθούμε, νὰ μὴ πεθάνουν ποτὲς οἱ καρ-
δὲς ἀφτὲς γιὰ νὰ μὴ σταματήσῃ ἡ γλυκία μελω-
δία

Πόλη

ΝΙΚΟΣ ΚΑΣΤΡΙΝΟΣ

“ΦΑΛΤΗΡΙ ΤΗΣ ΝΕΑΣ ΔΙΑΘΗΚΗΣ,”

Στὸν ἀδερφό μου τὸ νεαρό
γιὰ ἓνα του ἔργο μαλλιαρό,
ποῦ ὡς τὰ τὴρα ἡ κριτικὴ
δὲν τὸ πρόσεξ' ἢ κακῆ!

Γιῶργο, τὸ μαλλιαρό σου τὸ «φαλτήρι»
μοῦ φάνηκε ὡς εἶδος κοιμητήρι,
ποῦ ξόδεφες, τζόγια μου, τόσους κόποις,
νὰ θάψεις μέσα ζωντανοὺς ἀθρώπους,
ἀνάκατα κι ἀδάκαριτα—πὸρ Μπάκκο!—
τέτοιον τρανὸ μπαζάλη τὸ Μαμάκο
μὲ κάποιον Φλαμαριώνη ἀστρονόμο
— δὲν ἔχεις μὴ τὸ ναί, πίστη καὶ νόμο! —
κ' ἐκεῖ τὸν ξακουστὸ Πάτερ-Χριστόφορο
μέσα στὸ πολυάντροιο σου τὰπλόχορο
μακρὴ πλατὴ τὸν ἔστρωσες ὀμάδι
μὲ κάποιονε μυτογοματὸ Φωτιάδη
καὶ τὸ σημαντικὸ τὸν Τσιτσινώπουλο
μ' ἓνα μαγουροφόρονο Ταγκόπουλο·
καὶ τέλος, ποιητὴ μου ἀγκυλομήτη,
ζηλώνοντας τὴ δόξα τοῦ Χαμίτη
ἔθαιφες μέσα κεῖ τὰδέρφια σου ὅλα
δίχως κίενη νὰ τοὺς ταγίσεις φάλα!
Μπρὸς σου δὲν ἤβρε χίρη μηδ' ὁ Παλαμᾶς
μόνε τὸν ἔθαιφες κι ἀφτὸν μαζί μ' ἐμᾶς·
καὶ σὺ παπάς ὀμοῦ καὶ γκαζοτενεκὲς
διαβάζεις πίνου ἀπ' τὰ κεφάλια μας ἐφκὲς.
Ὅμως πάλι, ποιὸς ξέρει, βρὲ Γιωργούλια;
μπορεῖ καὶ νὰ σ' τὰ λέω ἀφτὰ ἀπὸ ζούλια.

Μερούνα (τῆς Τουρκιάς)

Μ. ΦΙΛΗΝΤΑΣ

ἐχτιμούμε ὅ,τι ἔλοι μᾶς ἔχουμε πατροπαράδοτο καὶ πρῶτα ἀπὸ ἑλα τῆ γλώσσα μᾶς ποὺ μπορούμε καὶ σᾶς λέμε τὰ αἰσθημάτᾶ μᾶς καὶ σᾶς δείχνουμε τὴν ἀγάπη μᾶς. Συνειδησὴ μᾶς ἡ γυμνὴ Ἀλήθεια, νουὸς μᾶς καὶ λογισμὸς μᾶς ὅ,τι πνευματικὸ γιὰ ψυχικὸ χάρισμα καὶ ἂν ἔχουμε λίγο γιὰ πολὺ νὰ τὸ ποῦμε καὶ σὲ σᾶς νὰ τὸ καταλάβετε καὶ νὰ τὸ μοιραστοῦμε. Ἐμεῖς φροντίζοντας γιὰ τὸ δικό μᾶς τὸ καλὸ δὲν παραβλέπουμε τὸ καλὸ τὸ δικό σας καὶ ὀλης τῆς φυλῆς μᾶς.

Σᾶς εἶπανε πολλὰς φορὲς πὼς εἴμαστε οἱ ἀφωρεσμένοι. Ὅχι, ἔμεῖς ἀφωρεσμένοι δὲν εἴμαστε μᾶ καὶ δὲ θέλουμε κανενὸς κακὸ. Ἀφωρεσμένοι εἶναι ὅσοι—ὅπως τὸ λέει καὶ τὸ Εὐαγγέλιον— θέλουνε τὸ κακὸ τοῦ ἄλλουνοῦ, ὅσοι σπέρνουνε ζιζάνια καὶ διχόνιες ἀνάμεσα σὲ ἀδέρφια, ὅσοι πολεμᾶνε νὰ κόψουνε τὸ ψωμί καὶ νὰ καταφρονέσουνε τὴ Ζωὴ τῶν ἐμοίων τους καὶ πρὸ πάντων τῶν ἀδερφίων τους. Ἐμεῖς ὅλους σᾶς ἀγαποῦμε καὶ ἀφτούς ποὺ θαρροῦνε πὼς εἶναι Σοφοὶ καὶ φοβοῦνται μὴ χάσουνε τὴν ψευτοσοφίᾶ τους· πολλὰς φορὲς μάλιστα παρακαλοῦμε ἄμποτες ὁ Παντοδύναμος Θεὸς νὰ τοὺς δώσει: Καλὴ Φώτιση.

Πόλη 1)2)1911.

ΝΙΚΟΣ ΣΑΝΤΟΡΙΝΑΙΟΣ

ΧΩΡΙΣ ΓΡΑΜΜΑΤΟΣΗΜΟ

κ. Α. Ζ. πρὸ Ἀργυροκαστρο καὶ κ. Κ. Ἀντρ. πρὸ Γιεντρού. Λάβαμε τὴς συντρομᾶς καὶ εὐχαριστοῦμε. — κ. Φ. Ἀπ. πρὸν Πόλη. Λάβαμε τὴ συντρομᾶ. Τὰ βιβλία σοῦ τὰ σταίλαμε.—κ. Ναφ. πρὸ Φανᾶρι. Λάβαμε τὸ γράμμα σου κτλ. σ' εὐχαριστοῦμε. Δὸ καὶ ἀμπρὸς ἡμᾶς ἀπέλνομε ὅσα φύλλα μᾶς γράψεις.

ΞΑΝΑΤΥΠΩΘΗΚΑΝΕ

καὶ πουλιῶνται στὰ γραφεῖα μᾶς ΜΙΑ ΔΡΑΧ-ΜΗ (καὶ 1,25 γιὰ τὸ ἐξωτερικό):

Ο ΕΜΠΟΡΟΣ ΤΗΣ ΒΕΝΕΤΙΑΣ τοῦ Σεξ-πήρου (μετὰφρ. Ἀλέξ. Πάλλη).

ΦΥΛΛΑΔΕΣ ΤΟΥ ΓΕΡΟΥΔΗΜΟΥ Ἀργύρη Ἐφταλιώτη.

ΑΘΡΩΠΙΝΟΣ ΜΗΧΑΝΙΣΜΟΣ τῆς κ. Ἀλέξ. Παπαμύσου.

Βγήκε καὶ ὁ Β' τόμος τῆς ΡΩΜΑΙ-ΚΗΣ ΓΡΑΜΜΑΤΙΚΗΣ τοῦ Μ. Φιλήντα καὶ που-λεῖται στὰ γραφεῖα μᾶς δρ. 3 — οἱ δυὸ τόμοι μαζί δρ. 5.

ΓΛΩΣΣΑ ΚΑΙ ΖΩΗ τοῦ Ἐλισαίου Γιανί-δη (ἐκδοσὴ Β'δρ) . 2.

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

ΓΝΩΣΤΟΠΟΙΗΣΙΣ

Ἐπαναληφθείσης κανονικῶς τῆς ἐργασίας τῶν ἐνυποθήκων δανείων εἰδοποιεῖνται οἱ ὑποβαλόντες αἰτήσεις περὶ χορηγήσεως δανείων ἐπὶ ὑποθήκῃ νὰ προσέλθωσιν εἰς τὸ γραφεῖον τοῦ Δικαστικοῦ Τμήματος τῆς Τραπεζῆς πρὸς ὑποβολὴν τῶν τίτλων ἰδιοκτησίας ἢ τακτοποιήσιν τῶν ἀταξιῶν τῶν ἤδη ὑποβληθέντων τειούτων.

Ἐν Ἀθήναις ὁ Φεβρουαρίου 1911.

(Ἐκ τοῦ Γραφείου τοῦ Δικαστικοῦ Τμήματος τῆς Ἐθνικῆς Τραπεζῆς τῆς Ἑλλάδος)

ΕΘΝΙΚΗ ΤΡΑΠΕΖΑ ΤΗΣ ΕΛΛΑΔΟΣ

Ἐντοκοὶ καταθέσεις

Καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια

Τροποποιηθείσης τῆς κλίμακος τῶν τόκων τῶν εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια νέων ἐντόκων καταθέσεων ἐν ὄψει ἢ ἐπὶ προθεσμίᾳ, δηλοποιεῖται, ὅτι ἀπὸ 15 Ἀπριλίου 1909 ἡ Ἐθνικὴ Τράπεζα τῆς Ἑλλάδος δέχεται παρὰ τε τῆ Κεντρικῆ Καταστήματι καὶ τοῖς Ὑποκαταστήμασιν αὐτῆς καταθέσεις εἰς τραπεζικὰ γραμμάτια ἀποδοτέας ἐν ὄψει ἢ ἐν ὀρισμένη προθεσμίᾳ ἐπὶ τόκῳ.

1 1)2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς ἐν ὄψει ἀποδοτέας καταθέσεις μέχρι ποσοῦ δρ. 10.000 πέραν δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου τοῦ τόκου ἐπιζυμμένου εἰς 1 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος μέχρι 50.000 δραχμῶν πέραν δὲ τοῦ ποσοῦ τούτου εἰς 1)2 τοῖς ο)ο· Αἱ καταθέσεις αὗται γίνονται δεκταὶ καὶ εἰς ἀνοικτῶν λογαριασμῶν παραδιδόμενου τῆ καταθέτη βιβλιαρίου λογαριασμοῦ καὶ βιβλιαρίου ἐπιταγῶν.

2 τὰς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις ἀποδοτέας μετὰ ἑξ μηνῶν τουλάχιστον.

3 1)2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ ἐν ἔτος τουλάχιστον.

3 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ δύο ἔτη τουλάχιστον.

3 1)2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τὰς ἀποδοτέας μετὰ τέσσαρα ἔτη τουλάχιστον.

4 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος διὰ τὰς καταθέσεις τῆς ἀποδοτέας μετὰ πέντε ἔτη τουλάχιστον ὡς καὶ διὰ τὰς πέρα τῶν πέντε ἐτῶν ἢ τὰς διαρκεῖς.

Καταθέσεις εἰς χροιοῦν

Δέχεται ἔτι ἐντόκοις καταθέσεις εἰς χροιοῦν, ἤτοι εἰς φράγκα καὶ λίρας Ἀγγλίας, ἀποδοτέαι ἐν ὀρισμένῃ προθεσμίᾳ ἢ διαρκεῖς ἐπὶ τόκῳ.

1 1)2 τοῖς ο)ο κατ' ἔτος	διὰ	καταθέσεις	ὁ	μηνῶν	τουλάχιστ.
2 0)0 » » » » » »	»	»	»	1 ἔτους	»
2 1)2 » » » » » »	»	»	»	2 ἔτων	»
3 0)0 » » » » » »	»	»	»	4 »	»
4 0)0 » » » » » »	»	»	»	5 »	»

Αἱ ἐμολογίαι τῶν ἐντόκων καταθέσεων ἐκδίδονται κατ' ἐκλογὴν τοῦ καταθέτου ὀνομαστικαὶ ἢ ἀνόνημοι.

Τὸ κεφάλαιον καὶ οἱ τόκοι ἐμολογιῶν πληρώνονται παρὰ τῆ Κεντρικῆ Καταστήματι καὶ τῆ αἰτῆσαι τοῦ καταθέτου ἐν τοῖς Ὑποκαταστήμασι Τραπεζῆς εἰς τὸ αὐτὸ νόμισμα.